PERŞEMBE
28
TEMMUZ
1938

İDARE YERİ
İstanbul Nuruosmaniye No. 84
Telgraf: Yenisabah gazetesi İstanbul
Telefon: — 20795
Birinci yıl — No. 84

YENİ
SABAH

ABONE ŞARTLARI
Türkiye — Ecnebi
900 Kr. seneliği — 2400 K.
500 Kr. 6 aylığı — 1200 K.
260 Kr. 3 aylığı — 600 K.
90 Kr. 1 aylığı — 300 K.
Posta ittihadına girmemiş memleketler için 26, 14, 7,5 ve 4 lira.

HERYERDE
3
KURUŞ

Japonlarla Ruslar

Yazan: Hüseyin Cahid YALÇIN

Mançuko hudutlarında bir tepenin Ruslar tarafından işgali, uzak şarkta birdenbire büyük bir fırtına kopardı. Japonya ile Rusya arasında notalar teati edildi. Sefirlerle hariciye nazırları görüştüler. Arada çok mayhoş sözler oldu ve hepsi ajanslar tarafından matbuata aynen tebliğ edildi. Siyaset blöfleri ile pek ülfet etmemiş olanların, uzak şark vaziyetini biraz yakından takip etmiyenlerin telâşa düşmekte hakları vardı. Rusya ile Japonya münasebatı hemen hemen kopacak ve nihayet uzak şarkta neticesi meçhul müthiş bir müsademe başlıyacak zannolunabilirdi.

Fakat bu ateş birdenbire söndü. Sanki arada tehdit ile karışık acı sözleri hiç teati edilmemiş gibi, birkaç gün sükûn ve sükût içinde geçti. Nihayet, muhtelit bir komisyonun hudutlarda tahkikat yapması için Japonya tarafından bir talep vaki olduğunu telgraglar haber verdiler. Birçok işlerde olduğu gibi, bundan da meselenin komisyona havale edilmesi bir tetkik merasimi manasını tazammun eder. Meseleyi uzatarak altüalite olmaktan çıkarmak, ehemmiyet ve vehametini azaltmak, nihayet şöyle böyle bir pamuk ipliğine bağlayıp işin içinden çıkmak için bundan iyi, iki tarafın izzeti nefsini muhafaza edecek bundan uygun bir hal çaresi olamaz. Maamafih bu uzak şarkta zorlukların halledilip sulh ve sükûnun teessüs ettiği veya edeceği manasını ifade etmez.

Uzak şark ergeç büyük bir çarpışmıya meydan olacaktır. Bugünkü şeraite nazaran, bu müthiş harpten ictinap imkânsız görünür. Bütün tedbirler bu zarureti mümkün olduğu kadar ileriye, uzaklara atmağa matuf olabilirler. Fakat her geciken şeyin hiç vuku bulması daima ümit edilebileceği için, bu felâketin hiç olmazsa meçhul bir âtiye talik olunması bile beşeriyet için büyük br nimettir.

Bugünkü vaziyet harbe müsait olsaydı, yani taraflardan biri bugün ihdas edeceği bir harp halinden galip ve kârlı çikacağına emin bulunsaydı uzak şark sahralarında çoktan silâh patlamıştı. Fakat ne Japonya, ne Sovyetler Birliği bugün bir uzak şark harbinden kolayca galip çıkacakları hakkında ümit besliyemezler. Binaenaleyh, bütün gürültülü konuşmalara, açık ve kapalı tehditlere rağmen, zavallı muhafaza etmek şartiyle, uslu oturmağa kendilerini mecbur bilirler.

Japonyanın askerî kudretini teslimde herkes müttefiktir. Böyle olmakla beraber, Japon orduları techizatının Avrupa ordularına nazaran bazı geri tarafları bulunduğu muhakkaktır. Japon donanması da Amerika ve İngiliz donanmalarına faikiyet iddiasına kalkamaz. Japonyanın asıl kuvveti coğrafî vaziyetinden ileri geliyor; Japon adalarının şarktan ve cenuptan gelecek hücumlara karşı âdeta tabiat tarafından himaye edilmiş olmasından neşet ediyor. Fakat Rusya da uzak şarkta kendi evinde sayılabilir. Bu ev çok büyük olduğu için Rusyanın uzak şarkta rahat rahat, bütün kabiliyeti ile bir harp yapamıyacağı şüphesizdir. Fakat bu harbi yapmağa mecbur olursa bugünkü bolşevik kuvvetlerinin Çarlık orduları gibi kendilerini kolayca mağlûp ettirmiyecekleri muhakkak addolunabilir.

Fakat meselede yalnız askerî mülâhazalar hâkim değildir. Harbi yalnız askerî kuvvetler yapmazlar. Sair âmiller de müsait bulunmalıdır ki askerî teçhizat gerçekten verimli bir surette harbe girişebilsin. Bu âmiller ise ne Japonyada ne Rusyada muvaffakıyet ümidini vadedecek, harbi tavsiye eyliyecek bir mahiyet arzetmezler.

(Devamı 2 nci sayfada)

Hüseyin CAHİT YALÇIN

İngiliz Başvekilinin bir nutku

Silâhlı kuvvetimiz müthiş bir hal alıyor

Silâhlanma proğramımızda serî terakkiler elde ettik

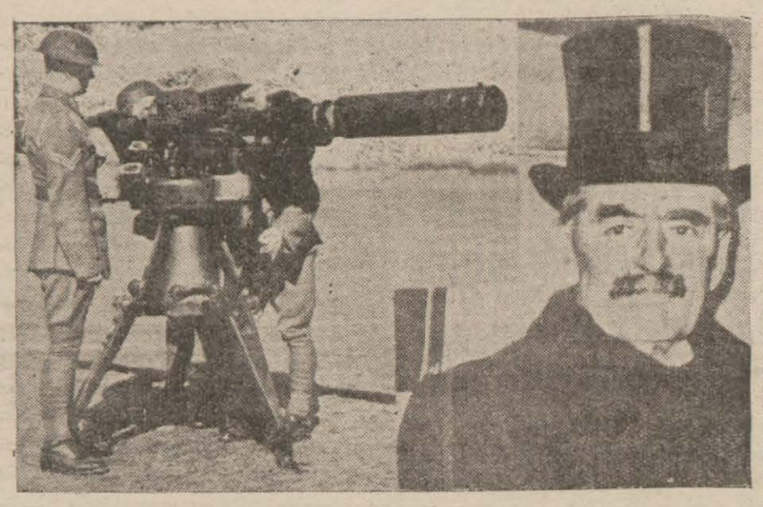

İngiliz silâhlanmasından küçük bir nümune ve Başvekil Çemberlayn

Londra, 27 (A.A.) - B. Çamberlayn, avam kamarasında irat etmiş olduğu bir nutukta hükûmetin sulh gayelerini tarif ettikten sonra şöyle demiştir:

— Hiç kimsenin bizim sulhu araştırırken İngilterenin şerefini veya hayatî menfaatlerini feda etmeğe mütemayil olduğumuz zihabına kapılmaması icap eder. Silâhlanma programımızın tatbiki sahasında seri terakkiler elde ettik. Günden güne memleketimizin silâhlı kuvveti, kelimenin tam manasiyle, daha müthiş bir hal almaktadır.

ELMAHRUSE YATI

Mısır Kralının seyahate çıkacağı yat limanımıza geldi, Kralın ilk seyahatinde Türkiyeye geleceği söyleniyor

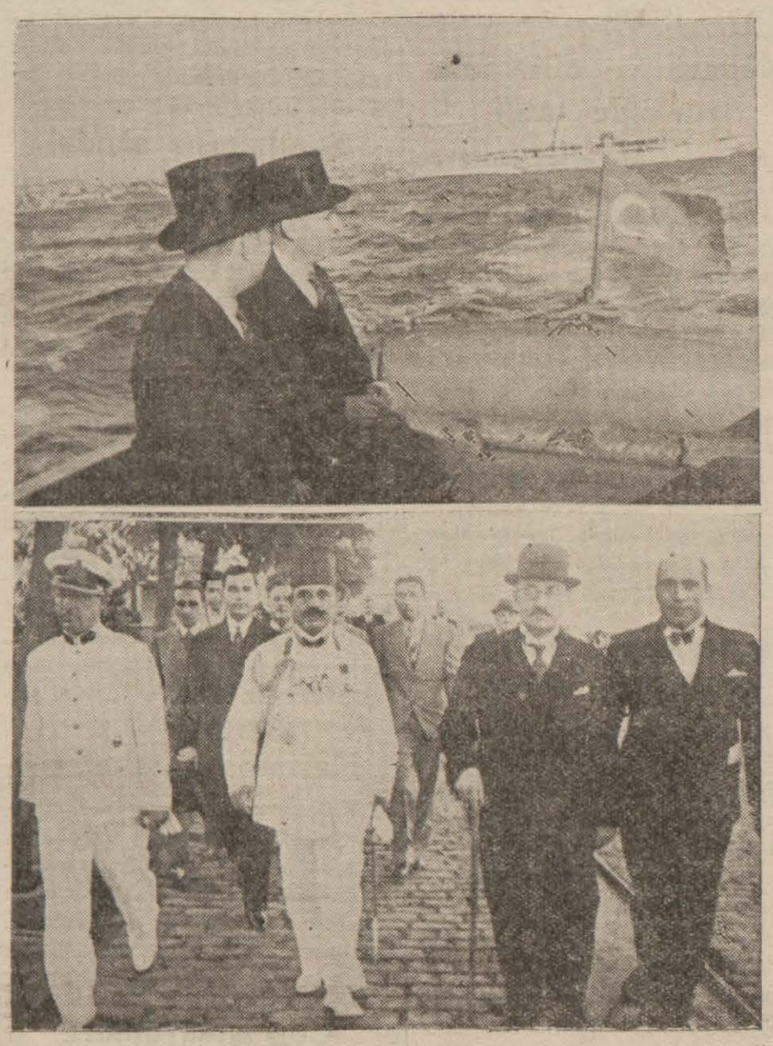

Yukarıda: Vali muavini ile polis müdürü yattan dönerken [Uzakta görünen Elmahruse yatıdır] Aşağıda: Elmahruse kumandanı Mahmut Hamza paşa İstanbula çıkarken...

Dün akşam saat on yedide Mısırın Elmahruse yatı limanımıza gelmiştir. Mısır kralının yakında bir deniz seyahatine çıkacağı bu yat tamirden sonra tecrübesi yapılmak üzere Türkiyeyi ziyaret etmektedir.

Mısır kralı Majeste Faruk'un deniz yaveri ve Elmahrusenin kumandanı ve bahriye nazırı Mahmut Hamza Ps. dün akşam vali muavini Hüdai Karataban, deniz kumandanı albay Mahmut, misafir paşanın mihmandarlığına tayin edilen deniz binbaşısı Rifat Özdeş, polis müdürü Salih Kılıç, Mısır sefiri Gazairli, Mısır konsolosu ve sefarethane erkâniyle, İstanbul gazetecileri tarafından hareretle karşılanmıştır.

Sefarethane erkânı, ve gazeteci-

(Devamı 5 inci sayfada)

Sıra Tramvay, Tünel Şirketlerine geldi

Elektrik, Tramvay ve Tünel Belediyeye verilecek

Akdenizde bir İngiliz vapuru daha battı

Valansiya, 27 (A.A.) — Belvin adındaki İngiliz vapuru Majork adasından gelen bir tayyare tarafından Gandiya limanında batırılmıştır. Bu vapur, ademi müdahale kontrol komitesinin müsaadesiyle yükletilmiş kömürü havi bulunmaktaidi.

Londra büyük elçimiz geldi

Fethi Okyar

Londra büyük elçimiz Fethi Okyar mezunen İstanbula gelmiştir. Elçimiz bir müddet İstanbulda Büyükadadaki villâsında kalarak istirahat ettikten sonra tekrar Londraya gidecektir.

HER SABAH

Daniskası bizde imiş!...

Avrupa gazeteleri yazıyorlar: Berlinde her adım başında, karşılarına başlarına sepet geçirilmiş yaya yolçular çıkarılmak suretiyle, şoförlerin dikkatleri deneniyormuş.

Başına bir sepet geçiriy dolu dizgin gelen bir soförün kendisini ezip ezmiyeceğini denemek cesaretini gösteren bu başı sepetli yaya yolcular herhalde fedailer arasından seçilmiş olsa gerektir ve kendilerini cesaretlerinden dolayı tebrik etmek icap eder.

Ya şoför dikkatsiz ise, yahut ta arabayı vakit ve zamanında durduramazsa?....

Bu meseleden bizim şoförlerden birisine bahsedecek olduk. Muhatabımız güldü ve:

— Bu usul bizde de var, hem çoktanberi tatbik olunuyor. Cevabını verdi.

— Aman deme!...

— Öyledir. Yalnız bizim dikkatimizi deneyen İstanbullu yaya yolcuların başlarında sepetleri yoktur ve bu itibarla onları hakikî yaya yolculardan ayırmak müşkül - dür.

Sonra da...

— Neye durdun, devam etsene.

— Sonra da sayıları öyle Berlindekiler kadar mahdut değildir.

— Ne kadar tahmin ediyorsun?

— Yaya kaldırımlarını bırakıp, inadına yapar gibi, caddelerde dolaşanlara bakılacak olursa galiba İstanbul sekenesinin yarısından faz lası...

Şoföre verecek cevap bulamadık.

★

Müzakerelerin Eylüle kadar bitmesi pek muhtemel

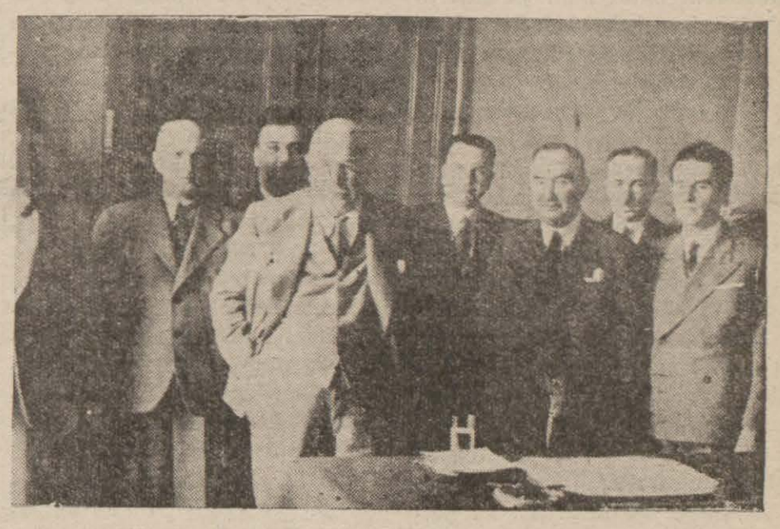

Nafıa Vekili Elektrik şirketinde tetkikat yaparken

Elektrik şirketinden sonra tramvay ve tünel şirketlerinin de hükûmete geçmesi için yakında Nafıa Vekâleti ile şirketlerin murahhasları temas edeceklerdir. Nafıa Vekâleti her iki şirketin hükûmet tarafından satın alınacağını kendilerine

(Devamı 5 inci sayfada)

Sovyetlerle Japonlar arasında bir çarpışma

Tokyo, 27 (A.A.) — Resmî bir tebliğde bildirildiğine göre, 22 temmuzda 1500 Sovyet askeri, Hintung köyünün karşısında kâin ufak bir adacığı işgal etmiştir. Ayni gün zarfında itp kadar Sovyet askeri, Ussuri nehrini geçmişler. Hsingtung ve Yaolintse köylerini işgal ederek müteaddit evi ateşe vermişlerdir.

Saat 21 de üç taraftan hücum eden 510 Japon Manço askerinin ta - arruzu üzerine Mançu sahilini terkeylemişlerdir. Çarpışma, 5 saat sürmüştür, Vefiyat miktarı malûm değildir.

23 Temmuzda, Japon makamları, harbin Sovyet konsolosluğu nezdinde enerjik surette protestoda bulunmuşlardır.

Tokyo, 27 (A.A.) — Gazetelerin yazdıklarına göre 11 temmuzda on kadar Mançu askeri, Ussuri nehrinde üç Sovyet top çekeri tarafından hücuma uğramışlardır. Bu top

(Devamı 5 inci sayfada)

Sovyet Harbiye Nazırı general Voroşilof

İngilterenin tavassutu

Lort Rünciman'ın hakemliğini Südet Almanları da kabul ediyorlar

Südet Almanlarının reisi Henlayn bir nümayişte

Yazısı 5 inci s yfada

Yeni «Sabah» ın tarihî tefrikası: 61

Türkler karşısında Napolyon Bonapart

Yazan: Ziya Şakir

Verilen rapor

Fakat Cezar Ahmet paşa Napolyondan daha az talihli değildi

Bu çareleri bulunciya kadar, nümayişlerle vakit geçirecek; kaledekileri, topçu ateşiyle yıldırmaya gayret edecekti.

Kalenin önündeki istihkâmları arkadan zaptedebilmek hulyasiyle, süvarilere sol cenahtan bir hücum yapılmasını emretmişti. Süvariler, bu istihkâmlara yandan saldıracaklar; muhafızları kılıçtan geçireceklerdi.

Fakat bu hücuma kalkan süvari alayı; sol cenahtaki sahile iner inmez; İngiliz donanmasının, ve fener burcundaki bataryanın şiddetli ateşleriyle karşılaşmışlar; derhal sağa çark ederek mezarlıkların arasına dağılıvermişlerdi.

Bonapart; bu manevrasının da matlûp neticeyi vermediğini görünce, artık topçu ateşini kuvvetlendirmişti. Ancak şu var ki; buna da uzun zaman devam etmek mümkün değildi. Çünkü, topçu mermileri de azalmış; artık her gülle, büyük bir kıymet ve ehemmiyet kesbetmişti.

Muvaffak olmak için her çareye başvuran Bonapart, İngilizlerin attıkları mermileri toplatmıya ve bunları kullanmıya başlamıştı. Bu da askerler arasında, yeni bir ticaret hissi uyandırmıştı.

Piyadeler ve süvariler, bu gülleleri toplayıp getiriyorlar; dört gülleyi bir frank ücret mukabilinde Bonaparta satıyorlardı.

Gülle meselesi, böylece halledilmişti. Fakat, barut....

★

Barut da tükenmek üzere idi. Ve bu mesele, Bonaparta büsbütün şaşkınlık vermişti.

Bereket versin ki bu aralık talih, Bonapartın yüzüne gülümsemişti. At çatlatarak Yafadan gelen bir süvari, oradaki mevki kumandanından, şu haberi getirmişti.

(Dünkü gün, limanımıza doğru yaklaşan iki Osmanlı nakliye gemisi nazarı dikkatimizi celbetmiştir. Bunların uzak bir yerden geldiklerine, ve kalenin bizim elimize geçtiğini bilmediklerine hükmedilerek bu gemileri gafil avlamak ve harbetmeksizin yakalamak için derhal kaledeki Fransız bayrağı indirilmiş, yerine Osmanlı bayrağı çekilmiştir.

(Gemiler; hiç bir şeyden şüphe etmeden, doğruca limana girmişlerdir. Ve girer girmez; zaptedilmişlerdir.

(İstanbuldan gelen bu gemilerde, Yafa kalesini takviye etmek için on top ile külliyetli miktarda barut, gülle ve kumbara vesair birtakım harp levazımı bulunmaktadır.

(Bunlardan maada, Akkâda bulunan Cezar Ahmet paşaya teslim edilmek üzere "otuz altı bin altın„ vardır.)

Bonapart, raporun alt tarafını okumaya lüzum görmemişti. Barutların, güllelerin, kumbaraların en kısa bir zamanda derhal Akkâya yetiştirilmesi için emir vermişti.

★

Maamafih, Cezar Ahmet paşa da, Bonaparttan az talihli değildi. Bonapart, en bunalmış bir zamanın da mazhar olduğu bu nimete sevinip dururken; İngiliz amirali Sidney Simit de, Cezar Ahmet paşaya şu haberi göndermişti:

(Fransız gemilerinden zaptettiğimiz ağır toplarla, barut, gülle vesaireyi kâmilen size gönderiyorum.

(Ayni zamanda size mühim bir mesele de tebşir ediyorum... Bize, iki eski Fransız zabiti müracaat etti.

Bunlardan biri Sömik adını taşıyan, meşhur bir topçu zabitidir. Kont dü Filipo ismindeki arkadaşı da, yine Fransanın maruf harp mühendislerindendir. Her ikisi de kraliyet taraftarı olan bu Fransızlar, Bonapart Napolyonun şiddetle aleyhtarı oldukları için, kaleye gelip size hizmet etmek istiyorlar. Kendilerine, tamamiyle emniyet ve itimat edebilirsiniz.

(Bu iki zabit, Bonapartın bütün harp usullerine vakıf oldukları için, öyle tahmin ediyordum ki, hizmetlerinden son derecede istifade edilecektir.)

Cezar Ahmet paşa, amiral Smitin gönderdiği bu habere son derecede sevinmiş; iki Fransız zabitini de, büyük iltifatlarla kabul etmişti.

Bu zabitler, yapacakları işi kararlaştırmak için kaleyi ve müdafaa muhitlerini tetkik ede dursunlar, biz tekrar Bonaparta dönelim.

Bonapart, bir taraftan harp işleriyle meşgul olurken, diğer taraftan da kendisine yeni kuvvetler ve yardımcılar tedarikine teşebbüs etmişti. Evvelce (Nâsira) ya gönderdiği General Klaber ile General Meno, o havaliyi işgal ettikten sonra, bütün o civardaki kabilelere Bonapart namına beyannameler göndermişler; şeyhleri Nâriseye davet ederek müzakerelere girişmişlerdi.

Bu kabilelerden bazıları, vaktiyle Cezar Ahmet Paşadan bir hayli tazyik görmüşlerdi. Bunun için - bilhassa - (Safed) blâdında bulunan kabileler, Bonapartın iğfalkârane beyannameleriyle General Klaberin bol bol vaitlerine inanıvermişlerdi. Bu kabilelerin en nüfuzlu şeyhi, Tahir Ömer oğlu şeyh Salih, Fransızlara karşı o kadar büyük bir sevgi göstermişti ki; o tarihte hâkimiyeti altında bulunan yerleri, kâmilen Bonaparta takdim ve teslime hazır olduğunu bildirmişti.

Dürzî kabilelerin şeyhleri de gelip Fransız Generalleriyle görüşmüş iseler de onlar, şeyh Salih gibi teslimiyet göstermiyerek, baştan savma bir cevapla çıkıp gitmişlerdi.

General Klaber, şeyh Salihin yanına birkaç Fransız zabiti ve bir müfreze süvari katarak ihtiramla Bonaparta göndermişti. Bonapart, memleketini yabancılara teslim edecek kadar zillet gösteren bu bedevî şeyhini parlak bir mesarimle karşılıyarak son derecede izzet ve ikram göstermiş.. Bütün askerî mevzileri gezdirmiş.. Onun şerefine bütün topçuları kaleye karşı ateş ettirmişti.

Sonra; hayatında ilk defa bu kadar çok top ve asker gören bedevî şeyhinin o derin hayretinden istifade ederek onun hissiyatının büsbütün kendi tarafına çeldirmek için:

— Şu koca Türk kalesini görüyor musun?... Birkaç gün sonra, toplarım bu kaleyi bir toprak yığını haline getirecek.. İçindekileri de; en başta size birçok zulümlerde bulunan Cezar Ahmet paşa olduğu halde, askerlerim kâmilen süngüden geçirecek. Artık ondan sonra, bu dağlarda, bu çöllerde, bu denizlerde, hayatınızdan ve servetinizden emin olarak yaşıyacaksınız... Hiç bir kimseden korkmıyacaksınız.

Demişti.

Bonapart, şeyh Salih ile yanındakilere bütün Mısır ülkesiyle Suriye kıtasının yegâne sahibi ve mâliki gibi görünerek, babalarından kalan memleketlerde, istedikleri gibi tasarruf ve hâkimiyet hakkına malik oldukları na dair ellerine birer de sahte ferman vermişti. Bunun mukabilinde de ordusunun muhtaç olduğu erzak, yağ, koyun, et, deve gibi birtakım şeyler istemişti.

Cahil, basit ve iptidaî zihniyetli bedevî şeyhleri; Bonapartın bu sözlerine ve vaitlerine aldanarak büyük bir sevinç içinde memleketlerine dönmüşler; yakin bir istikbalde nail olacakları büyük refah ve saadeti bütün kabilelerine tebşir etmişler.. Halktan topladıkları şeyleri de - bedelleri, (büyük zafer) den ödenmek şartile - Bonaparta göndermişlerdi.

Bonapart, (Cebelülübnan) hâkimi (Emir Beşir) e de adamlar göndererek, hem ordusunun ihtiyacı için bazı şeyler, ve hem de Hiristiyan dağlılardan bir miktar gönüllü asker istemişti.

(Daha var)

Japonlarla Ruslar

(Baştarafı 1 nci sayfada)

Japonya çok disiplinli, fedakâr mütehammil bir millet arzediyorsa da felâketli bir harbin doğuracağı sefalet ve ıstıraplara bir ölü ataletiyle kendisini bırakmıyacağından, Bir aksülamel göstereceğinden pek haklı olarak korkulabilir. Bu aksülamel ise kanlı ihtilâçlar içinde cereyan ederek neticesinin nereye varacağı meçhuldür. Herhalde Japonlar için mağlûbiyet bir rejime mal olacak ve bunun sarsıntıları çok devam edecektir. Zaten, Japonya fazla bir nikbinlik ile atıldığı gayri resmî Çin harbinde bir senedenberi epeyce yorulmuştur. Jepon teşkilâtını, Japon kuvvetini bu Çin harbinin mühim surette sarstığı iddia edilemezse de başına epeyce dikkate şayan bir dert açtığı da meydandadır. Japon maliyesi zaten sıkışık bir vaziyettedir. Böyle şerait içinde Rusya ile olur olmaz şeylerden dolayı kolay kolay bir harp çıkarmıyacağına intizar olunabilir. Japonyada müfrit harp taraftarları ne kadar kör olurlarsa olsunlar hesaplı hareket edecek şefler mevcuttur.

Rusyaya gelince Sovyetler ideresi şimdiye kadar gayet candan bir sulh taraftarı gibi hareket etmiştir. Bir inkılâp yapan ve bu inkılâbın muvaffakıyetine bütün gayretlerini tevcih etmek mecburiyetinde bulunan memleketlerin hariçte macera aramamaları kadar akıllıca bir politika olamaz. Ancak, çaresiz kalıp ta, dahilindeki efkârı umumiyenin dikkatini başka maceralara çekmek ve bu sayede rejimi kurtarmak emelinden haricî harpler doğabilir. Rusyada ne efkârı umumiyenin bu kadar hükmü vardır ne de ne olursa olsun rejimin mukadderatını tehlikeye atacak kadar müthiş bir dahilî sıkıntı vardır. Sonra, uzak şarkta Japonlarla müthiş ve çetin bir mücadeleye girişecek Rusranın Avrupa kıtasında kendisinin arkadan vurulmıyacağına ne dereceye kadar emniyet edebileceği de ayrı bir meseledir.

İşte bugünkü şu vaziyet karşısında ne Japonya ne Rusya için derhal bir muharebe çıkarmakta hiç bir menfaat tasavvur edilemez. Onun içindir ki iki taraf ta "galeri„yi düşünerek kâfi derecede mağrurane ve müteazzimane sözler söyledikten sonra muvakkat bir uyuşma tarzına dökülmüşlerdir.

Hüseyin CAHİT YALÇIN

MÜTEFERRİK:

Düyunuumumiye anlaşması

Londrada kredi anlaşması müzakerelerinden sonra Düyunu umumiye anlaşması için temaslar yapmak üzere Parise geçen Türk heyetinden maliye vekâleti nakit işleri umum müdürü B. Halit Nazmi bugün Ankaraya dönecektir.

Türkofis reis vekili Ankaraya gitti

Bir müddettenberi şehrimizde bulunan Türk ofis reis vekili Nihat Ankaraya dönmüştür. Nihat Türk ofis İstanbul şubesi müdürlüğünde tetkiklerde bulunmuş, tacirlerle temaslar yapmıştır. Bu arada tacirlerin muhtelif dileklerini de tesbit eden Türk ofis reis vekili Ankarada da bu dilekler üzerinde tetkikat yapıp neticeyi iktısat vekiline arzedecektir.

Yerli Mallar sergisinde beş paviyon daha açıldı

Onuncu ve sonuncu yerli mallar sergisine yeniden müracaat edenlere münasip birer yer gösterilmiş ve dün sergide yeniden beş pavyon açılmıştır.

Dün de sergiyi binlerce kişi gezmiştir. Şimdiye kadar sergiyi ziyaret edenler, 200 bini bulmuştur. Bu seneki sergi, şimdiye kadar açılan 9 serginin görmediği rağbetle karşılaşmıştır.

Türkofis müdürü

İstanbul Türkofis müdürlüğüne tayin edilen Cemal Ziya dün akşam İzmirden şehrimize gelmiştir. Bugün yeni vazifesine başlıyacaktır.

ISTANBULDA VE MEMLEKETTE SABAH

Adliye sarayına bir komisyon yer arayıp bulacak

Bugün Belediyede bunun için toplanılacak

Adliye sarayının Sultanahmet civarında inşa edilmesinin muvafık olup olmıyacağını tetkik etmek üzere vali ve belediye reisi Muhittin Üstündağın reisliği altında bir heyet teşkil edilmekte olduğunu yazmıştık. Heyette İstanbul cumhuiyet müddeiumumîsi Hikmet Onat, belediye imar şubesi müdürü Ziya, maarif vekâleti müşavir mimarlarından Sedat Çetintaş, güzel sanatlar akademisi mimar profesörlerinden Asım ve diğer ihtisas sahibi birkaç zat bulunmaktadır.

Heyet, bugün saat on birde belediye fen heyeti müdürlüğünde ilk toplantısını yapacak, adliye saray projesinin üzerinde çalışacaktır.

Bir ırz düşmanı katil 18 seneye mahkûm oldu

Maksadına nail olamayınca çocuğu öldürmüş

Üsküdarda Paşaköyünde beraber çobanlık yaptığı 18 yaşında Şabanı öldürmekten suçlu Rızanın muhakemesi dün ağır ceza mahkemesinde bitirilmiş ve karar tefhim edilmiştir.

Yapılan tahkikata ve cereyan eden muhakeme safahatına göre hâdise şöyle cereyan etmiştir:

Rıza, Şabanı bir akşam odasına misafir çağırmış, ve gece yattıktan sonra çocuğa tasallut etmek istemiştir. Şaban buna mümanaat etmiş ve çakısını çekerek Rızayı bu fikrinden vaz geçirmek istemiştir. Fakat gözleri kararan ve hayvanlaşan Rıza çocuğun elindeki çakıyı alıp bir kenara fırlatmış, sonra kendi bıçağını çekerek Şabanı bir çok yerlerinden yaralıyarak öldürmüştür.

Sonra cesedi sırtlayıp odadan dışarı çıkarmış ve civardaki fundalıkların arasına saklamıştır.

Fakat cesedin tesadüfen orada bulunması üzerine Rıza yakalanmış ve ağır ceza mahkemesine sevk edilmiştir.

Dün tefhim edilen karara göre, Rıza, suçu sabit görüldüğünden 18 sene ağır hapse ve 60 lira mahkeme masrafını ödemeğe mahkûm edilmiştir

TİCARET İŞLERİ:

Mağaza ve dükkânların öğle tatili

Mağaza ve dükkânların saat birden üçe kadar olmak üzere günde iki saat öğle tatili yapmaları hakkında iş dairesi üçüncü mıntaka âmirliği tarafından hazırlanarak belediyeye gönderilen projenin tetkikine devam edilmektedir.

Belediyenin teklifi üzerine projeyi ticaret odası da tetkik etmiş ve noktai nazarını bildirmiştir. Oda da projeyi muvafık bulmuştur. Öğle tatili yazın dört ay iki saat, senenin mütebaki sekiz ayı da bir buçuk saat yapılacaktır.

Haklarında hafta tatili kanunu tatbik edilmiyen Lokanta, hamam, tütüncü, kahvehane ve saire gibi yerler öğle tatili yapmıyacaklardır.

Beş devlet arasında yolcu ve bağaj tarifesi

Balkan demiryolu kongresinin mesaisini bitirmiş olması dolayısile Türk murahhası Naki Ankaraya dönmüştür. Romen, Yugoslav, Yunan ve Bulgar murahhasları da beş devlet arasında tatbik edilmek üzere hazırlanan yolcu ve bagaj tarifelerini hâmilen memleketlerine gitmişlerdir.

Tarifeler beş devletin demiryolu idaresi tarafından tasdik edildikten sonra tatbik sahasına konacaktır.

İzmir fuarına İstanbuldan iştirak edecekler

İzmir serğisine iştirâk için İstanbul mümessilliğine müracaat edenler gündengüne çoğalmaktadır. Yerli Mallar Sergisi kapandıktan sonra da bir çok firmalar İzmire nakledeceklerdir.

Nevyork serğisine iştirâk için de hazırlıklara ehemmiyetle devam edilmektedir. Nevyork sergisinin İstanbul mümessilliğine her gün bir çok müracaatlar vaki olmaktadır.

Katil Recep hakkındaki şahiler

Kavgadan sonra kolkola giderlerken vurmuş

Bir kaç gün evvel Karagümrükte Dramanda Yahya adında bir arkadaşını öldüren ciğerci Recebin muhakemesine dün ağır ceza mahkemesinde meşhut suçlar kanunu hükümlerine uygun olarak bakılmıştır.

İddianame ve kararname okunduktan sonra ciğerci Recep hâdiseyi şöyle anlatmıştır:

— Eve gidiyordum. Yahya ile karşılaştım. Benimle kavgaya başladı. Tokatladı. Bıçağını çekti, öldürecekti. Kendimi müdafaa etmek için bıçağını çekerek onu yaralamak istedim. Fakat ölmüş... Kaçamazdım. Onu vurmasaydım o beni öldürecekti.

Bundan sonra hâdiseyi gören şahitler dinlenmiştir. Şahitler hâdiseyi şöyle anlatmışlardır:

— Yolda Receple Yahya kavga etmeğe başladıkları zaman ayırdılar. Sonra iki arkadaş kol kola girerek ilerlemeğe başladılar. Bu arada Recep Yahyaya: «Yapma, kardeşim, yolda rezil oluyoruz. Herkes bize bakıyor. Paylaşamadığımız nedir ki?.. Gel gidelim.» diyordu. İki arkadaş otuz adım kadar gittikten sonra Yahya tekrar Recebe haykırdı: «Sen neden bana öyle fena fena bakıyordun? Maksadını söyle bakayım.» Recep daha cevap vermeğe vakit kalmadan Yahya ona şiddetli bir tokat vurdu. Recep yere düştü. Yahya da üzerine çullandı. Yahya bıçağını çekmiş, Recebi vuracaktı. Fakat bu sırada Recep yerden birdenbire kalktı ve çıkardığı bıçağını Yahyanın karnına doğru savurdu. Yahya: «Ah!» diye bağırarak yere düştü. Recep kaçtı, Yaralı Yahya hastahaneye kaldırıldı. Sonra Recep gece evine gelirken yakalanmış...»

Bundan sonra morg raporu okundu. Maktulün yara neticesi dahili nezften öldüğü yazılıyordu.

Gelmiyen üç şahidin celbi için muhakeme bugüne bırakıldı.

—o—

BELEDİYEDE:

Sokullu camii

Atatürk köprüsünün Azapkapı cihetindeki Mimar Sinanın eserlerinden olan Sokullu camiinin önü açılacak, cami uzaktan görünebilecek şekle girecektir. Köprü ile cami arasında bulunan dükkân ve saire yarı masraf vakıflar idaresi, yarı masrafı da belediye tarafından ödenmek suretiyle istimlâk edildikten sonra yıkılacak, burası Ye-işil saha haline ifrağ olunacaktır.

Sandalcısız sandal

Kiraya verilen sadallarda sandalcılar da bulunacaktır. Bu suretle sandalcının içinde bulunması yüzünden vukua gelen kazaların önlenmesi düşünülmektedir. Sandalını kiraya verdiği esnada için de kendisi de bulunmıyan sandal sahibinin ehliyeti geri alınacaktır.

Belediye doktorları

Fakir halk, bilhassa geceleri belediye doktorlarını bulup hastalarını baktırmakta müşkülâta maruz kalmaktadır. Belediye doktorlarının muayenehaneleri ve evleri kaymakamlık binalarının gayri müsait oluşu yüzünden sokak aralarında, uzak semtlerdedir. Bundan sonra kaymakamlar belediye doktorlarına münasip yerler temin edecektir.

Kasımpaşa iskelesi

Kasımpaşa vapur iskelesinin pek yakınında bulunan barakalar, odun depoları Kasımpaşa belediyesi tarafından yıktırılmakta, odun depolarını geriye çektirmektedir. Bu suretle iskele civarı bir meydan haline konacaktır.

Çöp istasyonları

Sokaklarda baz yerlerde mevcut çöp sandıklarının tamamen kaldırılması kararlaştırılmış ve kaldırılmasına başlanmıştır. Bunların yerine, duvarlar içerisine gömme, kapaklı çöp istasyonları kurulacaktır. Bunların kapakları lâstiklerle sıkıştırılmış olduğu için ne içerisinde mevcut öte beri dışarı sızabilecek, ne de taaffün neşredecektir. Bu istasyonlarda biriktirilecek olan çöpler arabalar vasıtasile çöp iskelelerine nakledilecek, mavnalara yükletilerek denize dökülecektir.

İyi, temiz, saf süt temini için çareler

Sütçülerin ve kapların temizliği başta geliyor

Süt satışı sıhhiye müdürlüğü tarafından sıkı surette kontrol edilmektedir. Yapılan teftişlerde süt güğümlerinin temiz tutulmadığı görülmüştür. Sıcaklar münasebetiyle bakteriler çok çabuk tekessür etmektedir. Sütlerde bakterilerin çoğalmasına meydan verilmemek için belediye şu tedbirleri alacaktır

1 — Mandıralarda, süthanelerde kullanılan sular muayene edilecektir.

2 — Süt güğümleri boş bulundukları sırada gözden geçirilecek temiz tutulup tutulmadıkları tesbit edilecektir.

3 — Süt işlerinde çalışanların temizliklerine dikkat olunacaktır.

4 — Süt konan her nevi kapların mikropsız sularla yıkanması temin edilecektir.

5 — Hayvanların otladıkları sahalar kontrolden geçirilecektir.

Belediye İstanbulda süt, satış, kontrol ve tevzi işleri tanzim olununcaya kadar süt işlerini bu tarzda idare edecektir.

—o—

Üniversitede geçen ve kalan talebe

Eylûl imtihanları daha iyi netice alacak

Üniversite Edebiyat ve Fen Fakültelerinden haziran devresinde mezun olan ve her sınıftan geçen ve ikmale kalan ve dönen talebenin listesi çıkarılmıştır. Şimdilik mezunlar ve sınıf geçenlerin adedi iyi bir netice fade etmemektedir. Alâkadarlardan öğrenildiğine göre, eylûl imtihanları neticesinde daha yüz güldürecek bir durumun elde edileceği ümit olunmaktadır. Fen Fakültesi «F.K.B.» imtihanlarında muvaffakiyet nisbeti daha ziyadedir. «F.K.B.» deki muvaffakiyetsizlik en ziyade kimya dersindedir.

MAHKEMELERDE

Babasını öldürmiye teşebbüs eden evlât

Çorluya bağlı bir köyde mandırada yatarlarken babası mehmedi öldürmek maksadiyle başından yaralıyan Hasan ve arkadaşı Mehmedin ağır ceza mahkemesindeki duruşmaları dün bitmiştir. Verilen karara göre Hasan ve Mehmet yirmişer sene hapse mahkûm edilmişler, fakat gerek yaşlarından ve gerek muhtelif kanunî hafifletici sebeblerden dolayı bu cezaları indirilmiş ve neticede Hasan iki sene, Mehmet de bir sene hapse mahkûm olmuşlardır. Mehmedin, bir senelik müddeti ikmal ettiğinden tahliyesine karar verilmiştir.

Polis komiserinin katli suçluları

Feriköyünde eski polis komiserlerinden İsmail Hakkıyı yaralıyarak ölümüne sebebiyet vermekten suçlu İsmail ve Remzinin muhakemesine dün ağır ceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Muhakemenin dünkü celsesinde karar verilecekti. Fakat Remzi mahkemeye bir istida vermiştir. Bunda hâdise gecesi bir düğünde bulunduğunu, İsmail ile beraber olmadığını ve bunu da isimlerini verdiği müdafaa şahitlerinin dinlenmelerile isbat edebileceğini ileri sürüyordu.

Bu istida okunduktan sonra, İsmailin de annesi hasta olduğundan müdafaasını hazırlıyamadığını söylemiş ve bu mazeret de heyeti hâkimece şayanı kabul görünerek İsmailin müdafaasını hazırlaması ve Remzinin ikame ettiği müdafaa şahitlerinin de çağrılmaları için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

—o—

Çöp arabaları

Belediye temizlik işleri müdürlüğü parke sokaklarda çöpleri toplamak için el arabaları yaptırmıştır. Yeni arabaların dün tecrübeleri yapılmış, ufak tefek tadilât ile arabaların kullanılabileceği anlaşılmıştır.

Dünya Politikası

Amin diyelim!

Eski Alman muharipleri yani, Fransızlara karşı umumî harpte kıyasallamış olan mütekait Alman askerleri sabık düşmanları olan eski Fransız muhariplerini Fransada ziyaret ettiler. Bu havadisi ajans haberleri arasaında biz de yazmışlık.

Son posta ile gelen Fransız gazeteleri şimdi artık barışmış alan bu eski düşmanların biribirleriyle ne yolda buluştuklarını, neler söylediklerini mufassalan anlatıyorlar. Eski Alman muharipleri temmuzun yirmi dördünde, eski Fransız muharipleri şimal mıntakası reisinin sevk ve idaresi altında, "Lille,, şehrine gelmişler kasabayı gezmişler ve belediye dairesini ziyaret etmişler. Belediye dairesinde bir eski Alman muharibi söz alarak, iki memleketin eski muhariplerinin bu gün artık elele vererek bir sulh ve müsalemet vazifesi başarmakla mükellef olduklarını takdir ettiklerini söylemiş.

"Lille,, belediye reisi de bu nutka mukabele ediyor ve ez'ancümle:

— Başvekilinize (yani Hitlere) söyleyiniz ki biricik gayemiz sulhu yerleştirmek için milletlerin birleşmesini tahakkuk ettirmektir, diyor.

"Münih,, ten hususî otokarlarla gelmiş olan eski Alman muharipleri Siller abidesini ve içinde (1000) kadar Alman askerinin de medfun bulunduğu şehrin kabristanını ziyaret etmeyi de ihmal etmemişlerdir.

Harbin acılarını, felâketlerini yakından tatmış olan eski muharipler arasıra biribirleriyle buluşarak o fecaatli günleri yadetmeleri, sulh lehinde yapılan en parlak nümayişlerden daha beliğ bir sulhseverlik havası yarattığını söyliyen Fransız gazetesinin temennilerine hakikaten barış taraftarı memleket gazeteleri de iştirak etmektedirler.

Mareşal Fevzi Çakmak Ankaraya gitti

Evvelki sabah İzmirdeki teftiş seyahatinden dönerek İstanbula gelen Erkânı Harbiyei mumiye Reisi Mareşal Çakmak, dün akşamki ekspresle Ankaraya gitmiştir.

Menemencioğlu bugün şehrimize geliyor

Türk - Alman ticaret anlaşması müzakerelerinin bitmiş olması münasebetile Hariciye Vekâleti Umumî kâtibi Numan Menemencioğlunun riyasetindeki heyet bu sabah şehrimize dönecektir.

Yeni Türk - Alman anlaşması piyasada büyük memnuniyet uyandırmıştır.

Sıhhiye Vekil geldi

Sıhhiye Vekili Dr. Hulûsi Alataş dün sabah Ankaradan gelmiş, Park otelde inderek istirahat etmiştir. Vekil bir kaç gün İstanbulda kalarak istirahat edecektir.

Maliye Vekili gitti

Birkaç gündenberî şehrimizde bulunan maliye vekili Fuat Ağralı dün akşamki ekspresle Ankaraya gitmiştir.

BALKANLARDA

Almanya ile İngiltere arasındaki rekabet

Markism, Balkanlardan alınan malların fiatlarını yükseltiyor. Neden?

İngilizlerin Great Britain end the East mecmuası Balkanlarda ve Türkiyede İngiliz ve Alman iktisadiyatının, maliyecilerinin teşebbüslerini şöyle izah ediyor:

Şimdiye kadar bu sütunlarda birkaç defa bahsettiğimiz veçhile Almanya, Avrupanın cenubu şarkîsindeki memleketlerin garp demokrasilerine doğru temayül göstermekte olduklarının tamamiyle farkındadır. Almanlar Balkanlara yapılan İngiliz yardımlarından hoşnut kalmamışlar ve Türkiyeye açılan İngiliz kredileri meselesi hakkında ne düşündüklerini halen Berlinde bulunan Türk delegasyonuna açıkca bildirmişlerdir.

Maamafih Berlindeki Türk delegasyonunun reisi bulunan kıymetli Türk devlet adamı Bay Numan Menemencioğlu her halde Almanlara vereceği cevabı hazırlamıştır. Türkiye, Avrupanın cenubu şarkisindeki diğer memleketler gibi mütekabil şartlara istinat ettiği takdirde herhangi memleketle ticarete girişmeye hazırdır. Türkiye ve Balkan komşuları hiç bir grupa iltihak etmek niyetini taşımıyorlar. Balkan ticaretinde Almanyanın büyük bir hisse alması pek tabiîdir, fakat bugünkü hâkimiyetini tesis için kullandığı metodlar tabiî değildir. Bu metodların normal bir şekle sokulması tamamiyle Almanyanın elindedir.

Markçılık

Balkan mizahçıları son zamanlarda yeni bir ekonomik doktrin icat etmişlerdir: "Markism,, (Markçılık). Bu tabir de tıpkı Marxim gibi Alman mahsulüdür, fakat bu yeni marka Balkan iş adamları için Das kapitali okuyan bir kimsenin girişeceği propagandalardan daha tehlikelidir.

Balkan mizahının biraz ağırca olan bu misalinde birçok küçük manalar vardır. Bu misal vasıtasiyle Balkanlarda son zamanlarda ön safa geçirilen birçok meselelerin esas ve sebeplerini görmek kabildir. Meselâ bu meseleler arasında İngiliz nüfuzunun artması, son zamanlarda aktedilen müşterek haricî siyaset anlaşması ve saire sayılabilir. Belgraddan İstanbula kadar bütün politika merkezlerinde konuşulan günün mevzuu (Markism) etrafında toplanıyor denebilir.

İngilterenin Balkan devletleri - ne iktısadî ve malî yardımlarda bulunması meselesi şimdi Whitehallde muhtelif vekâletler mümessillerinden müteşekkil bir komisyon tarafından tetkik olunuyor. İngiliz iş adamlarının Balkanlarda karşılaştıkları müşküllerden biri de Balkan memleketlerindn ihraç edilen malların ziyadesiyle yüksek fiyat taşımalarıdır.

Herkesçe malûmdur ki birçok Balkan mahsulleri ve bilhassa buğday ve petrol dünya piyasasındakinden çok daha yüksek fiyatlarla arzediliyor. Fakat bu mevzu üzerinde yapılan tahkikat bunun tabiî sebeplerden doğma bir hareket olmadığını gösteriyor. Hiç bir Balkan memleketi yoktur ki orada gündelikler - yani bir malın ihzarı için sarfedilen mesainin bedeli İngiltere veya Amerikadakinden düşük olmasın. İstihsal fiyatı da bu yüksek satış fiyatları için sebep teşkil edemez.

Bu hareketin asıl sebebi "markçılıkı, tır. Yakın zamanlara kadar ekserî İngiliz iş adamları için Avrupa Viyanada nihayet buluyordu. Cenubu şarkî devletleri fena halde ihmal edilmiştir. Bunun neticesi olarak Balkan iktisat ve maliyesi gitgide Almanya ile İtalyanın eline düşmüş ve bu mihver devletlerinin kendilerine has bir ticaret tarzları olduğundan, Balkanlı tüccar yavaş yavaş âdilâne fiyat kelimesinin manasını unutmuştur ve bunun da sebebi hakikîparanın manasını unutmaya mecbur kalmasıdır.

"Bedelleri mark ile ödenen malların fiyatları yüksek olmalıdır,, sözü Belgrad ve Bükreş borsalarında sık sık işitilen sözlerdendir.

Lüzumundan fazla ithal olunan malların düşüklüğü

Hakikaten de öyledir. Meselâ bugün Yugoslavyada lüzumundan çok fazla fotoğraf makinesi stoku vardır. Bu makineler, Almanyaya ihraç edilen buğday ve ete mukabil memlekete ithal edilmiştir. Fakat Yugoslavlar fotoğrafcılığa çok hevesli ve meraklı bir millet değildir. Binaenaleyh fotoğraf makineleri kâfi derecede alıcı bulamadığından bunların fiyatları düşüyor ve bunun neticesi olarak ihraç edilen malların fiyatları yükseliyor.

Daha mühim bir diğer misal de sanayi makineleridir. Birçok Balkan memleketleri ve bilhassas Yugoslavya ve Romanya son iki üç sene içinde Almanyaya yapmış oldukları ihracata mukabil oradaki kliring marklarını geri çekebilmek için makine ithal etmişlerdir. Mu ma kinelerle Avrupanın cenubu şarkisinde birçok yeni fabrikalar meydana çıkmıştır ki bunlar garp ile rekabete giriştikleri takdirde masraflarını koruyamıyacak vaziyete düşerler. Bu zoraki endüstrinin verdiği mahsul İngiltere veya Amerikada imal edilen aynı maldan çok daha pahalıdır.

Bazı Balkan devletleri bu harekete mukabil tedbirler almak hususunda ellerinden gelen her teşebbüse başvurmuşlardır. Romanyada serbest dövizli memleketlere ihracat yapan tüccara yüksek primler verilmiştir. Fakat hakikat şudur ki Balkan ihraçatçılarından bir kısmı Almanya tarafından mallarına verilen yüksek fiyatın sahte cazibesine tutuluyorlar ve bu yüksek fiyatların rakamdan başka birşey olmadıklarını yani sadece "mark,, olduklarını unutuyorlar.

İngilizlere göre İngiliz lirası sağlam, Mark ise...

Bu nazarla bakılacak olursa Balkan fiyat meselesi ekonomik olmaktan ziyade psikolojiktir. Fakat Balkan mahfellerinin marka bir ticaret vasıtasından ziyade bir mizah mevzuu nazariyle bakmağa başlamaları vaziyetin hakikî cephesinin görülmekte olduğuna işarettir. Ve madem ki İngiliz ticaret âlemi bu gün artık uyanmış ve Belgrat ile Bükreşin İngiltere civarındaki piyasalardan daha sağlam değilse de hiç olmazsa onlar kadar sağlam olduğunu öğretmiştir. Balkanlı tüccarların makûl bir miktarda sağlam İngiliz lirasını büyük miktarda kötü marka tercih edecekleri kuvvetle muhtemel görünüyor. Bu hususun anlaşılması Balkanlarda fiyatların düşürülmesi için ilk adımı teşkil edecektir. Binaenaleyh Whithalldaki vekâletler arası komisyonu takdir etmelidir ki eğer Balkanlarda İngilterenin hakikî bir ticaret işine girişmek niyetinde olduğu isbat edilirse Balkanlarda yüksek fiyat davası ortadan kalmış olacaktır.

SON HABERLER

Filistinde silâhlı çeteler dolaşıyor

Kıtat tedhişçilerle mücadeleye girişti

Kudüs, 27 (A.A.) — Kudüs civarında müsellâh çetelerin faaliyetleri görülmüştür. Bu çeteler, tecavüz hareketlerine devam etmektedirler. Dün akşam birçok çiftçi kolonilerine taarruz edilmiştir. Askeri takviye kıtaatı, tedhişçilerle mücadeleye girişmiştir

—o—

İtalya - İngiltere

Roma, 27 (A.A.) — Kont Ciano, dün akşam Lord Pört ile uzun bir görüşmede bulunmuştur.

Salâhiyettar membalardan alınan malûmata göre bu görüşme, İngiliz - İtalyan anlaşmalarının tatbikiyle alâkadar, bundan evvelki görüşmelerin bir devamı telâkki olunmamalıdır.

—o—

Amerika Maliye Nazırı Pariste

Paris, 27 (A.A.) — Salâhiyettar mahafilde söylenildiğine göre, dün kü Bone - Morgentau görüşmesinde dış politika meseleleri mevzuu bahsedilmiştir. B. Bonne B. Morgentau'ya Avrupa umumî vaziyet hakkında, ezcümle İspanya ve Çekoslovakya meseleleriyle Fransız - İngiliz işbirliği hakkında sarih malûmat vermiştir.

B. Morgentau, akşam, cenubî Fransaya hareket etmiştir.

Yugoslavyanın haricî siyasetinde istiklâl

Elindeki sahiller Yugoslavlara harpten evvelkinden daha büyük istiklâl temin ediyor

Belgrat, 27 (A.A.) — Split iskelesinde yapılan muazzam bir kabul resminden sonra başvekil B. Stoyadinoviç, beraberinde birçok nazırlar ve diğer bir takım zevat bulunduğu halde belediye dairesine gitmiş ve orada Yugoslav radikal birliğinin bir konferansında hazır bulunmuştur.

Bu münasebetle B. Stoyadinoviç, mühim bir nutuk irat ederek bilhassa şöyle demiştir:

— Onbeş milyon nüfusa sahip büyük ve kuvetli bir devlet olan Yugoslavya, bugün elinde bulunan ve bütün dünya ile doğrudan doğruya irtibatını temin etmekte olan geniş sahiller sayesinde harpten evvelki zamandan daha ziyade müstakil bir haricî siyaset takip edebilir.

B. Stoyadinoviç, İtalya ile aktedilmiş olan itilâfın ehemmiyetine işaret ve bu itilâfın Adriyatik merkezinde sulhu temin etmekte olduğunu beyan etmiştir. Bu sebepten dolayı İtalya ile yapılan anlaşma ve dostluk geçen senenin mart ayından beri haricî siyasetimizin mustakar ve devamlı âmillerinden biri olmuştur.

Yakasız Romen boynu istiyorlar

İtalyada yaka ve kravat aleyhinde propaganda

Roma, 27 (A.A.) — Pelermo üniversitesi profesörlerinden biri eski Romen yazısının ve kanın deveranını teshil etmek için de 'yakasız Romen boynu,, denilen telebbüs tarzının kabulünü teklif etmiştir.

Jurnale Ditalya, Fransızların âlemin başına belâ etmiş oldukları, yakalık ve kravatı tehzil vadisinde bir takım yazılar yazmıştır.

İngiliz donanması Yuğoslavyada

Belgrat, 27 (A.A.) — B. Stoyadinoviç, Petka vapurunda limanda demirli bulunan İngiliz donanması amiralini kabul tmiştir. B. Stoyadinoviç, müteakiben Üorspit kruvazöründe amirallik ziyaretini iade etmiştir.

İngiliz ordusuna gönüllü yazılma talepleri

Londra, 27 (A.A.) — Avam kamarasında sorulan bir suale cevap veren harbiye nazırı Horbelişa demiştir ki:

— Orduya yazılma talepleri, 1938 senesinin ikinci üç ayı zarfında, geçen senenin ayni aylarına nisbetle 3900 fazlasiyle, 15500 e varmıştır. Eğer bu nisbet devam edersa, 21 mart 1939 da eksik ancak 20 bin olacaktır.

Uçurulan bir âbide

Viyana, 27 (A.A.) — Nasyonal sosyalistler, Linz - Salzburg yolunda Şuşningin ilk karısının adına dikilmiş olan âbideyi dinamitle atmışlardır.

Malûm olduğu üzere, Bayan Şuşning, bu yol üzerinde 13-7-935 tarihinde bir otomobil kazasında ölmüştür.

Çekoslovakyada İngiliz tavassutu

Alman partisi bu tavassutu kabul etti

Prağ, 27 (A.A.) — Südetler partisi dün akşam Lord Rüncimanın tavassutunu kabul etmeğe amade olduğunu bildirmiştir. Bu parti B. Çamberlayna gönderilmek üzere bu vadide bir not kaleme alınmıştır.

Partinin organı olan Di Zayt, şöyle yazıyor:

"Salâhiyettar mahafil, Südetler fırkasının kendi noktainazarını tasrih etmek suretiyle milliyetlere ait müşkül meselenin halline yardım etmeğe amade olduğunu beyan etmektedir.

Lord Rücimanın bir müşahit ve mütehassıs vazifesini ifa edeceği ve bu işi yaparken İngiltere hükûmetinin ve diğer herhangi bir hükûmetin tesir ve nüfuzundan azade kalacağı keyfiyeti vaziyeti çok iyi bir surette karşılanmağa şayan bir tarzda tenvir etmiştir. „

İspanyanın gümüşleri

Perpinyan, 27 (A.A.) — Cumhuriyetçi İspanyol hükûmetine ait ve 56 milyon frank kıymetinde çubuk ve sikke halinde 118 ton gümüş Fransaya gelmiştir. Bunları muhtevi olan kasalar Parise sevkedilmiştir.

Ölen dağ sporcuları

Şamoniks, 27 (A.A.) — Öğrenildiğine göre, "Korn dü Şamuva,, tepesine tırmanmak istiyen bir Alpinist dün bir kazaya kurban olmuştur. Kendisinin imdadına bir kafile gönderilmiştir. Alpinistin vaziyeti meçhuldür.

Diğer taraftan perşembe günü "Yeşil tepe,, ye tırmanmak teşebbüsünde bulunan iki Cenevreliden de henüz hiçbir haber alınamamıştır. Bunları aramak üzere de bir kafile gönderilmiştir.

TESADÜF

MAHALLE KARILARI

Yazan: Hüseyin Rahmi GÜRPINAR

No. 84

— Korkma Kızım... Hattâ yakında da Mail bey Şöhreti kendine nikâh edecek. Yine korkma... Bu nikâhın kıyılması mutlâk lâzım. Çünkü Şöhretin Maile yaptığı büyüler, Nikâh olunca bozuluyor. Onlar bir kere bozulsun, yeniden yapacağı büyüleri artık tutturamaz. Ben yine Şöhreti Mailden boşatıp kocanı sana göndereceğim. Sözüme inan biraz dişini sık.

Cevabını vermiş, ve nikâh da nemen olacağı gün Saibeye ihbar etmişti. Saibe bu haberi alınca ne yapacağını bilmez bir hale düşmüşken nikâhın ertesi günü Mail yine konağa gelmesi ve kendisine muhabbet yolunda sözler söylemesi, bahusus Şöhreti kendine nikâh etmiş olması karıdan bir ayak evvel nefret etmekten ileri geldiğini temine uğraşması hep bu sözlerin martavaldan ibaret olduğunu hissettiği halde bile yine yüreğine bir parça su serpilmiş ve o gün aralarında çıkan münazaa üzerine zevcinin üç dört gün Şöhretin evine gitmiyerek kendi yanında kalması biçareyi, Hoca hanımın sözleri hakkında küçük bir ümide düşürmüştü.

Hoca hanımı ziyaret günü geldi. Saibe gidip gitmemeği düşündü. "Denize düşen yılana sarılır,, misalince Hoca hanımın vaitlerine fallarına emniyet yüzde beş, on nisbetinde caiz olsa bile şu küçük ümidi boşlamamağı her halde daha muvafık addederek nihayet gitmeğe karar vermişti.

Şu aralık Şöhretin hali de şayanı dikkatti. Hoca hanımın büyücülük ve falcılıktaki keskinliğini nikâhın aktinde gösterdiği muvaffakiyetle manen ve maddeten sabit oldu. Şöhret nikâhın ertesi günü çardaklı bakıcıya gitti. Minnetle Nefisenin elini eteğini öptü. Mevcut parası neden ibaretse hemen hepsini takdim etti. Fakat nikâhın ertesi Hoca hanımın istihracatına pek muvafık düşmedi. Haftanın çok günlerini Şöhretin nezdinde geçirmeğe yemin etmiş, ikinciyi birinciye her suretle taktim eyliyeceğini el yazısiyle muharrer senedle bildirmişken Mailin nikâhtan sonra gidip dört beş gece gelmeyişi Şöhreti büyük bir telâşa düşürmüştü. Zevci beyefendi ilk ayrılışında böyle devamlı dört beş gece gözükmez ise bu nikâhın istikbalinden hayır umulur mu?...

Şöhret kendi kendine:

— Nikâh halkasını boynuma geçirdiya artık Mail beyefendinin her emrine itaate mecbur bir zevcesi oldum. Canı isterse yanıma gelecek. İstemezse gelmiyecek. Eğer bey zihninde böyle kuruyorsa ne kadar hata ettiğini çok geçmeden anlar... Kendisi böyle haftalarla benim yanıma uğramasın ben burada acaba beyim ne vakit gelecek diye gözüm pencerelerde aylarla bekliyeyim öyle mi? Oh kuzum yağma yok... Ben öcümü insandan çabuk çıkarırım. Beni nereden ve ne şartla aldığını pek aklından çıkarmasın....

Sözleriyle hiddetinden ter ter tepiniyordu. Hayati Saibenin ziyade keyifsiz olduğundan bahisle Şöhreti teskine, Mail bu akşam gelecek, yarın akşam mutlak burada bulunacak gibi sözlerle avutmıya uğraşıyordu.

Hayati bir akşam Şöhretin evine zil zurna sarhoş geldi. Karı yine Maili sorarak bağırıp çağırmıya başladı. Nihayet delikanlı bedmestane bir dille:

— Civanım zorun ne?.. Mail gelmezse gelmesin. Benim kara gözlerim seni teselliye kifayet etmezmi?.

Diyiverince Maili şiddetle sevmekle beraber Hayatinin daha erkek tosun vari çehresini, kıvrık siyah kıyıklarını - sevdaları çoğaltmaya merakı olduğundan - pek te lâkayt görmiyen Şöhret herifin bu taarruzuna bir darğınlık göstererek:

— De de de de!.. O nasıl söz kaka bebek?.. Ben adamın ağzına avuçla kırmızı biber doldururum.

— Zaten içim hamam külhanı gibi yanıyor ağzıma dolduracağın biberin ateşi kaç para eder...

— Hayati efendi gözlerini iyi aç... Ben senin anladıklarından değilim. Vah zavallı Mail vah?..

— Elmasım ne darılıyorsun? Seni nikâh etti işini sağlamladı. Kocan gelmiyor artık... Sen onun gönlündeki eski mevkii kaybettin... Ayıp değil ya?.. Onun nasıl bir fazla Saibesi varsa senin de Mailin üzerine kara kaşlı "Bir Hayati" n olur. Kim duyacak? (Kalbini göstererek) buradan can çıkar sır çıkmaz. Bir sen bileceksin bir ben... Böyle hırsızlama muhabbetler tatlı olur...

O gece tepsiye istif edilen bu muhabbet tatlısı bir kaç akşam sonra fırına verildi. Şöhret yine Maili seviyor, Hayati yine refikine karşı arkadaşlıkta devam ediyordu. Bu çapkınla bu fahişe arasında tutuşuveren yeni muhabbetin bütün hikmeti, mazereti! "Bunu bir sen bileceksin bir ben,, düstürü olmuştu. Mail duymadıktan, bu işte bir şüpheye düşmedikten sonra bu muhabbetin Şöhretle Hayatiye yeni bir zevk bahşetmekten başka kime ne zararı olabilirdi?...

Zavallı Mail şöhretehayatını vakfetmek için bir kaç aylık ömrü kalmış Saibeyi terke türlü vesileler arar, vicdanını müsterih edecek beyhude iddialar icadına uğraşırken beri yanda böyle bir sevda oyunu başlaması Mailin mevkini kan tüküren Zevcesininkinden daha elim bir hale getiriyordu.

— Daha var —

Aşk yazısı

Yazan: Doktor Mecdi Emin Sayman

...m bıyıkları altından gülümü... ve sonra kadına dönerek:

— Kız avrat! Galh bir iki dön bahalım.

Delikanlıların dili durmıyordu:

— Yaşa yavrum Safiyem Gurban olam sana.

— Aman Safiyem yavaş, yavaş Safiyem..

— Aslan Safiyem..

Bir köşeye bağdaş kurmuş olan post bıyık Ali, başını önüne iğmiş göz ucuyla dostu Safiyeye lâf atanlara bakıyor, müthiş surette hiddetleniyordu. Bir defasında kendini zaptedemiyerek homurdandı:

— Vay imanımı..

Fırıldak Mehmet işi anlamıştı.. Ulu orta bağırdı.

— Arkadaşlar! Bugün oyun günü değil, dert günü biliyonuz mu? Bu zevk aramızdan getsün de, gardeşimiz Mahmudun derdine bahah!..

Bu söz üzerine daha fazla canı sıkılmış olan pala bıyık Ali, dostu Safiyeyi yanına alarak çıkıp gitti - ler.. Saz çiftetelli durmuştu. Oyun yerini değiştirdi, kumar başlamıştı. Yenilenler tavuk, kaz, hindi getiriyor, odanın geniş ocağında yanan iri kütüklerin ateşinde kermiç yapılıyordu. Destilerdeki şaraplardan tas, tas doldurup beraber atıştırıyorlardı. Yuvarladıkları şaraplar pek fazla tesir etmeğe başladı. Her bir delikanlı gögriyordu:

— Haydar!..

— Yok mu Allah dostlar düş - manlar..

— Hey!...

Kır Mahmut ayağa kalktı:

— Ölüyom, yetişin arkadaşlar, yanıyom. Aşuh oldum aşuh.. .

Her ağızdan bir cevap veriliyordu:

— Ulan doldur aşuh Mahmut şerefine..

— Ulan imanı kırık doldur....

— Haydar! Çek, Mahmudun şerefine çek..

Fırıldak çok kurnaz bir delikanlı idi. İş idare etmeyi güzel bili - yordu. Ayağa kalkarak seslendi:

— Ulan zivanadan çıkman. Erkek olan Hacı Bayramın evine. Siz ötesine karışman...

Her ağızdan bir cevap veriliyor du:

— Ulan yaşa kerata herif!..

— Bu imanı kırığı bir kova içer de yine sesim çıkmaz ulan ne hergelesin be fırıldak!...

— Yaşa fırıldak kardeş yaşa!..

Birçok gürültülerden sonra hepsi birden bıçak, tabanca, ellerinde sokağa fırlıyarak Hacı Bayram ağanın vine doğru düzülmüşlerdi. Her kafadan bir ses çıkıyordu:

— Azraile can vermiyecük.

— Salâvat verin, hey düşmanlar!...

— Namussuz felek! Alma canını hey imanı yok...

Bağıra çağıra Hacı Bayram ağanın kapısı önüne gelmişit. Müthiş naraları türlü, türlü küfürler savuruyorlardı, kapıyı omuzladılar, bir hamlede kapı yere vattı ve içeri daldılar; evin avlusunda haykırı - yorlardı:

— Hacı Bayram dayı biz geldük..

— Gözüne kurban misafir geldük. Ayahlarının altını öpeyim bak ma kusura. İmana gel...

— Bayram baba ellerini öpeyim, ayahlarını seveyim....

— Biz geldik ulan bir kahve yok mu?.

Hacı Bayram yatağından sıçramış don gömlek, elinde çıra dışarı fırlamıştı... İhtiyar adam şaşırmış bir halde:

— Ali, ulan Fırıldak.. Ne var?.

— Biz geldük gözünü seveyim kusura bakma.

Bu sırada gençlerden birkaçı da Güllüyü yerinden kaldırmış çe - ke, ite sokağa çıkarmağa çalışıyorlardı. Bu vaziyeti Hacı Bayram ağa görünce, delirmiş gibi eline geçirdiği kalın bir sopa ile delikanlıların üzerine saldırdı. Fakat bu saldırış on on beş genç adamın kolları arasında yere serilmesiyle neticelendi.

Delikanlılar daha fazla köpürmüşlerdi. Bağrışıyor, en galiz kü - fürler savuruyorlardı. Güfizar aralarında şaşırmış... Müthiş korku içinde ellerinden kurtulup kaçabilmek için çırpınıyordu. Zavallı kızcağızın üzerinde, kısa don ile ince bir gömlekten başka bir şey yok - tu. Dudaklarının kanı kaçmış korkudan gözleri büyümüş.. Kalbi uzaktan belli olacak kadar kuvvetle çarpıyordu. Adım atamıyacak bir haldeydi. Delikanlılar, daha fazla cebretmeden onu Mahmudun sırtına bindirdiler. Mahmut önde, di - ğerleri de kolkola sarmaş dolaş... Bağrışa, bağrışa ilerliyorlardı:

— Hey! Maşallah, maşallah!..

— Bize maşallah demeyenin... Afyonumuza haşhaş, tavuğumuza kış, kış diyenin...

Gece yarısı bu kaba musiki köyün içinde korkunç akislerle yayıhyordu. Çoluk, çocuk, genç, ihtiyar bütün köylü damların üstüne çıkmış fakat palalı bıçaklı delikanlıların önüne geçmeğe kimse cesaret edemiyordu. Ağızdan ağıza:

— Gülizarı kaçırdılar.. Namus bozdular.

— Kendi düşen ağlamaz. Köy muallimi Hasan beye vermedi de ne olacak..

— Ulan kır Mahmut turnayı gözünden vurdu. Köpoğlu.. gibi söz - ler dolaşıyordu.

Hacı Bayram ağa ile karısı, şaşırmış bir halde dizlerine vurarak haykırıyorlardı:

— Ah! Gitti namus gitti.

Köy ihtiyarları Hacı Bayram ağaya:

— Can sağ ola. Düşünme. Allah göstermiye gövdeye nüzul saplanır da.... Sonra kız oğlan bunlar seni kurtaramaz. Gençlük değül mü? Meret işte böyle sarpa çalar...

Başka bir ihtiyar:

— Bayram ağa ne ağlayon ki?... Benim karı, senin karı; hep kaçırdık değil mi? Canım keçinin çıktığı yere oğlak da çıkar derler. Bu sözü atalar söylemiş, bunda yanacak yakılacak ne var ki!... Söz sırasına geldi de söyliyorum, senin anan bile benim babama kaçmış, on gün durmuş durmamış, beğenmemiş, ha babam bu defa da senin babana kaçmış... Bizim köyün işi böyle, kaçırıla gelir, kaçagider. Sen keyfine bak!

Hacı Bayram ağaya söz tesir etme zamanı çoktan geçmişti. O, hiç kimseyi dinlemiyor, boyuna düşü - nüyordu:

— Namusum, ah namusum.... Gitti namusum...

Adamcağızın beyaz sakalının üzerinden inci tanesi gibi göz yaşlarının yuvarlana, yuvarlana yere düşüşü, en katı kalpleri sızlatıyordu. Hacı Bayramın sadık dostu Veli dayının tahammülü tükenmişti. Bütün köy gençliğine hitaben bağırmağa başladı:

— Ulan imanı kırık köpek oğulları... Biz de delikanlı idik, ben avradımı çeşme başından kaçırdım, âdet kayda (kaide) böyledir. Kapı kırılmaz ayıptır ayıp!...

Köyün imamı Mehmet Hafız da lafa karışmıştı:

— Hüdaya şükür olsun ki başımıza taş yağdırmıyor, âhir vakit yaklaştı. Büyük, küçük tanınmaz oldu, kıyamet âlâmetleri zuhur edegeldi, kitap böyle yazıyor.. Tövbe estağfurullah... Tövbe yarabbi tövbe estağfurullah....

Muhaveer, müşavere çok uzun sürmüştü. Hacı Bayram ağa ayakta duramıyacak kadar bitkin bir halde bulunuyordu. Köy bekçisi çopur Yusuf, muhaciroğlu, Tilki Şakir kolarına girdikler onu bir cemi gafir halinde köy odasına getirdiler İsten canı görünmiyen bşe numara gaz lâmbası yakıldı. Ocak başındaki büyük mindere Hacı Bayramı oturttular. Ocak içinde üç beş iri kütük ateşlenmişti, odanın bir güğüm kadar iri gövdeli siyah cezvesi ateşe sürüldü, tütün keselerinden çubuklar doldurulu. Girüz Ali ortada fırıl fırıl hizmet etmekte idi. Kahveleri iri fincanlara doldurup birer, birer ağalara sundu. Kahveler büyük iştiha ile hopurdatılı - yor, çubuklar çekildikçe avurtlar şişip, şişip boşalıyordu. Burunlar - dan bir fakir bacası kadar çıkan dumanlar odanın tavanında kesif bir sis tabakası vücude getirmişti... Boyuna çekiştiriyorlardı.

—Sonu yarın—

İspanya harbi

Elir nehrini geçen hükûmetçiler mahv mı edildi, ilerliyorlar mı?

İki taraf ayrı ayrı iddiada... Fakat harp devam ediyor!

Barselonaı 27 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre, Ebr nehri ötesinde ileri hareketlerine devam e - den Cumhuriyetçi kuvvetler, Gondeza yakininde kâin Villâlbayı zaptetmişlerdir.

Halihazırda şark cephesinde ya pılmakta olan taarruz sırasında cumhuriyetçiler 4.000 esir almışlardır.

Frankoculara göre

Bürgos, 27 (A.A.) — Büyük umumî karargaha mensup askerî bir şahsiyet, Barselonadan gelen ve Cumhuriyetçilerin Amposta mın - tıkasında Ebr nehrini geçmiş oldu - larına ve Milislerin bu mıntakada büyük bir muzafferiyet elde etmiş bulunduklarına dair olan haberi tekzip etmiştir.

Bu zat, cumhuriyetçilerin sa - dece Fliks ve Osko mıntakalarına sokulmuş ve 25 temmuzda Ebr neh ri üzerinde birkaç köprü kurmuş ve nehrin sağ sahilinde mevzi almış olduklarını ilâve etmiştir. Frankistlerin tayyareleri bu köprüleri tahrip etmiştir. Cumhuriyetçiler takriben bir kilometre ilerlemişlerdir.

İtalyanlar da öğünüyor

Roma, 27 (A.A.) — Gazeteler, Franko kuvvetlerinin Teruel - Sa - gont cephesindeki taarruzları esnasında İtalyan lejyonerlerinin sarfetmiş oldukları faaliyet hakkında birçok malûmat ve tafsilât vermektedirler. Bu malûmat, 13 temmuz - dan 20 temmuza kadar cereyan etmiş olan hâdiseleri ihtiva etmekte ve "Littoriyo,, "23 mart,, ve hattâ şimdi inhilâl etmiş olan "Forse Azdüre" fırkalarının mütevali harekâ tı hakkında sarih bir fikir vermektedir.

Bu icmali neşretmekte olan Nessajero gazetesi, bu işi şu yolda nakletmektedir:

Hareket noktalarına 50 kilomet re mesafede bulunan Teruel - Sagont hattı üzerinde cereyan etmiş olan muharebenin ikinci haftasının sonunda lejyonerlerinin fırkaları, hâdisatın da isbat etmiş olduğu veç hile ileriye doğru ve icra edilecek bir sıçrama hareketinin tabiî bir üssü olacak olan bir hattı ele geçirij işgal etmişlerdir.

İzmir fuarı son hazırlığı

İzmir belediye reisi İstanbula geliyor

İzmir Fuarının açılış töreni için yapılan hazırlıklar, bu sene yirmi ağustos cumartesi günü İzmire parlak bir gün geçirecektir.

Belediye ve fuar komitesi reisi Dr. Bay Behçet Uz, Büyük Şef Atatürke İzmirin tâzimlerini arzetmek ve hasretlerini bildirmek üzere İstanbula gelecektir. İstanbulda Şeften maada Başvekili de ziyaretle İzmir fuarının açılma törenine ri - yaset etmelerini istirham edecektir. İzmir belediye reisi İstanbulda bulunan vekilleri de fuara davet edecektir.

Fuar günlerinde ecnbî devletler sefirlerinden bazılarının da İzmiri ziyaretleri muhtemeldir.

Bu sene fuarda alış veriş yapılacağından pevyonlarda buna göre hazırlıklar yapılıyor. Fuarda teşhir edilecek emtia fiyatlarında büyük bir ucuzluğa şahit olmak mümkündür. Çünkü belediye bu işle yakından alâkadar olmaktadır.

İlk kuru üzüm ticareti

Senenin ilk üzüm mahsulü, Menemenden İzmir borsasına getirilmiştir.

İlk kuru üzüm mahsulü, bayrak ve çiçeklerle süslenen bir otomobile konmuş ve şehirde gezdirilmiştir.

Eksperler mahsulün normal şekilde iri taneli olduğunu görmüşlerdir.

Bu seneki mahsul çok nefistir. İlk mahsulü getirmeğe muvaffak olan Menemenli müstahsil B. Mehmet Ünver takdirname ile taltif edileceği gibi kendisine bir pulluk hediye olunacaktır.

—o—

Zelzeleler devam ediyor

İstanbul, 27 (A.A.) — Bu gece saat ikiyi 30 dakika 36 saniye gece şiddetlice bir zelzele kaydedilmiştir. Merkez üstünün İstanbuldan mesafedi 530 kilometre tahmin edilmektedir.

Cebelüttarıkta İngiliz müdafaası

Avam kamarasında harbiye Nazırının cevabı

Londra, 27 (A.A.) — Avam kamarasında işçi muhalefet partisinden Henderson, Cebelüttarık ve Ceuta civarında, Cebelütarıkı ve boğazı tehdit eder mahiyette yerleştirilen toplar mselesini mevzuu bahsetmiştir.

Cevap veren harbiye nazırı Hor belişa demiştir ki:

— Cebelüttarık yanındaki toplar, eğer oldukça kuvvetli ise, Cebelüttarık'ı bombardıman edebilir. Bunlara karşı müessir surette hareket olunabilecektir. Ceuta civarındaki toplar da, bütün toplar gibi, muhtemel bir tehlikedir, fakat elimizdeki mevcut vasıtalarla bertaraf edilemiyecek bir tehlikedir.

Şimal memleketleri arasında

İstokholm, 27 (A.A.) — Hollanda hariciye nazırı B. Patijn, beraberinde refikası olduğu halde tayyare ile Kopenhagdan buraya gelmiştir. Kendisi İsveç hariciye nazırı B. Sandler tarafından karşılanmıştır.. B. Patijn, hususî ziyaretlerde bulunmak maksadiyle birkac gün İstokholmda kalacaktır.

—o—

Ingiltere - Japonya müzakereleri ne safhada

Tokyo, 27 (A.A.) — Hariciye nezareti namına söz söylemiye salâhiyettar bir zat, hariciye nazıriyle İngiltere büyük elçisi arasındaki görüşmelerde, simdiye kadar ikinci derecede ehmmiyetli meselelerin mevzuu bahsedildiğini, esaslı meselelerin o kadar yakında müzakeresine başlanamıyacağını bildirmiştir.

—o—

Gönüllülerin çekilmesi

Londra, 2. (A.A.) — İspanya hükûmeti tarafından gönüllülerin çeşilmesine müteallik İngiliz teklifine dün verilmiş olan cevap, bu akşam neşredilecektir.

GRİPİN

Baş, diş nezle, grip, romatizma, nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser. İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

SPOR

Profesyonel serbest güreş müsabakaları

Bu hafta Taksim stadyomunda yapılacak

Geçen pazar Taksim stadyomunda yapılacak olan profesyonel serbest güreş müsabakaları tehir edilmişti. Müsabakalar bu hafta Taksim stadyomunda yapılacaktır. Bulgar pehlivanlarına karşı bizden Kara Ali, Mülâyim ve Dinarlı Mehmet ve Yarımdünya Süleyman çıkacaktır. Bundan başka Eyüp müsabakalarında yarım saatlik çetin bir müsabakadan sonra berabere kalan Tekirdağlı Hüseyin de Babaeskili İbrahimle bir revanş maçı yapacaktır.

Uzun müddettenberi şehrimizde bulunan Amerika şampiyonlarından Con Şeri bu haftaki güreş müsabakalarına iştirak etmiyerek 7 ağustosta Mülâyim veya Kara Ali ile tutuşacaktır. Tekirdağlı Hüseyin de ayni tarihte kendisine meydan okuyan başaltı pehlivanlarından Manisalı Halil veyahut başka bir rakiple güreşecektir. Dinarlı Mehmedin de Mülâyim ve yahut Kara Ali ile karşılaştırılması düşünülmektedir.

Davis kupası

Uzun müddettenberi devam etmekte olan Davis kupası tenis maçlarında Balkanlı komşumuz Yugoslavlar yeni bir zafer kazanmışlardır. Geçen ay dünyanın en kıymetli şampiyonlarına malik Amerikalıları yendikten sonra Yugoslavların turnuvada büyük bir rol oynıyacakları anlaşılmıştı. Bu hafta Brükselde karşılaşan Belçika ve Yugoslav takımı Balkan dostlarımızın 0 — 5 gibi katî bir galibiyetile neticelenmiştir. Maçlardan evvel Yugoslavların bu kadar kahir bir farkla kazanacakları ümit edilmemekte idi.

Belçikalıları da yendikten sonra Yugoslavlar finala kalmışlardır. Bu oyunda tekler müsabakasında Yugoslav J. Pollada Belçikalı Vanden Eyud'ı 1 x 6 - 3 x 6 - 3 x 6 ve F. Puneet (Yug.) Belçikalı Laeroire 2 x 6 - 1 x 6 - 4 x 6 galip gelmiştir.

Davis kupasının diğer maçlarında Alman ve Fransız tenisçileri karşılaşmışlardır. Teklerde: Fransız Ch. Buson Alman Rede'i 7 x 9 - 7 x 9 yenmiştir.

Çiftlerde: G. Vataza - H. Henkel Alman çifti Y. Petars. J. Lözör Fransız çiftini çetin bir Maçtan sonra 4 x 6 - 8 x 10 -6x 2-4 6-6 x4 yenmeğe muvaffak olmuştur.

Fransa turu

Fransa turunda son bölümde gayet şayanı dikkat bir hâdise olmuştur.

Şimdiye kadar başta gideli Belçikalı Var Nek'in son bölümde yerini İtalyan Bartali'ye bırakmıştır. İtalyan Bartali aradaki farkı kapatmış ve bir satlik bir mesafe ile arayı açmıştır. Artık Belçikalıların yarışı kazanması ihtimali kalmamıştır.

Stokholmda atletizm

Amerikadan Avrupaya gelen Amerikalı atletler geçen pazar günü Stokholmde büyük bir seyirci kitlesi önünde karşılaşmışlardır.

Maçlar hevecanlı olmuştur. Neticeler şunlardır:

200 metre:

1 — Johanson (Amerika 20,9,10.

2 — Baumgar (Holanda) 21,6,10.

1000 r. :

1 — Bork (Amerika) 2,31.

2 — Haglund (İsviçre) 2,31,5,10.

110 metre manialı:

1 — Volcot (Amerika) 13,9,10.

2 — Lidman (İsviçre) 14,4,10.

Yüksek atlama:

1 — Cruler (Amerika) 2 metre.

2 — Lunak (İsviçre) 1,98.

Disk:

1 — Heival (İsviçre) 49,84.

2 — Berg (İsviçre) 48.75.

Cirit atma:

1 — Nikkanen (Finlandiya) 75,03.

2 — Atterval (İsviçre) 72,55.

1×2×400 Bayrak:

1 — Amerika takımı 1,56,3,10.

2 — Stokholm 1,59,3,10.

Bu müsabakalarda bütün dereceleri Amerikalı atletler kazanmıştır. Bilhassa zenci koşucu Jomansonun yaptığı 20,9,10 onluk derecesi parlaktır. Ufak bir farkla yeni bir dünya rekoru kırması pek muhtemeldi.

Atletizm birincilikleri cumartesiye bitiyor

Kazananlara kupa ve madalya tevzi edilecek

İstnabul atletizm ajanlığının kararile 11 gün müddetle devam etmekte olan İstanbul atletizm birincilikleri bu hafta cumartesi günü sona erecektir. kalabalık bir atlet kadrosunun iştirak edeceği final müsabakalarında mevsimin en iyi dereceleri beklenmektedir. Müsabakalar nihayetlendikten sonra merasim yapılacak ve kazanan atletlere kupa ve madalyalar tevzi edilecektir.

Slavyaya karşı muhtelit takımların hazırlığı

Yakında başlıyacak olan İstanbul festivali eğlenceleri münasebetile memleketimize davet edilen Çeklerin Slavya takımı ile 25 ve 27 ağustos tarihlerinde Milli Kümeye mensup en kuvvetli dört takımdan ayrılacak iki muhtelitin çıkarılacağını yazmıştık. Milli Küme maçlarından sonra istirahate çekilen futbolcularımızı bu maçlara hazırlamak için 21 ağustosta Güneş - Galatasaray muhteliti ile Fener - Beşiktaş muhteliti arasında bir karşılaşma yapılacaktır.

Taksimspor Bursada

Şehrimizin fevkalâde olmayan külüplerinden Taksim spor, bir veya iki maç yapmak üzere Bursaya davet edilmiştir. Bu haftadan sonra Bursaya gidecek olan Taksim spor ilk maçını Bursa şampiyonu Acar idman yurdile yapacak, ikinci oyunu da Bursada tensip edilecek diğer bir takımla oynıyacaktır.

Japonya ve Olimpiyat

Tokyo, 27 (A.A.) — Japon olimpiyat komitesinin dağılmadan evvel, temmuz içtimaının son celsesinde aldığı bir karar üzerine, Japon atletleri mühim miktarda olarak helsinski olimpiyatlarına iştirak edecektir.

Almanya ile ticaret anlaşmasının piyasada tesiri

İhracat mallarımıza talipler artmaya başladı

Berlinde imzalandığı haberleri dün verilen Türkiye - Almanya ticaret anlaşması piyasada gayet iyi karşılanmış, ihracatçılar arasında büyük bir memnuniyet uyandırmıştır. Yni anlaşma şklin göre Almanya il yapılacak ticari mübadlenin hududu kontnjanla tahdid edilmiyecek, Alman permi dairelerinin müsaadesile Almanyaya istenildiği kadar mal ithal serbest olacak ve Almanya ile olan mübadelemizden mütevellit alacak ve verecekler klring yolile tesviye olunacaktır. Yeni anlaşmanın Almanya ile olan ticaretimizin bir kat daha inkşafına hizmet edeceği muhakkak görülmektedir.

Almanyaya ihraç ettiğimiz belli başlı ihraç maddelerimizden olan tiftik, yapak, üzüm, fındık ve sair kuru yemişler. deri, bazı zahireler ve bakliyat üzerine talepler artmış, fiatlarda bir yükseklik görülmeğe başlamıştır.

Boğa yetiştirilmesi

İstanbulun, Türkiyenin diğer vilâyetleri için bir boğa mahreci haline getirilmesi kararlaştırılmış, bunun için de hususi muhasebe bütçesinden ayrılan tahsisatla Silivri deposunda faaliyete geçilmiştir. Türkiye dahilnde, Bulgaristandan celbedilen damızlıklardan yetiştirilen saf kan boz ırk boğalardan yetiştirilen saf kan boz ırk boğalardan yetiştirilen 50 tane satın alınmış, Silivri deposunda beslenmeğe başlanmıştır. Bunlar beslenip aşıma kabiliyetli bir hale gelirildikten sonra köylere verilerek döl - lmacaktır.

İstanbul mülhakatındaki köylerde ayrıca, köy bütçelerinden birer yavru alarak boğa olarak yetiştirmektedirler.

Yakın zamanda, İstanbul, Türkiyenin bir boğa ihraç merkezi haline gerilecek, hattâ yakn memleketlere de boğa ihraç edebilecek bir hale gelecektir.

—o—

Okyanus seyahati

Lizbon, 27 (A.A.) — Merkur tayyaresi, Asor adalarından buraya gelmiştir.

Bütün memleket hava tehlikesine karşı hazırlanacak

Korunma kanununu cezadan kurtulmak için herkes bilmelidir

Hava taarruzlarına karşı korunma yolunda çıkan kanun neşredildi. Altı ay sonra meriyet mevkiine girecektir. Bu kanun hepimize birtakım mecburiyetler, mükellefiyetler tahmil ediyor. Vazifelerimizi bilmek için kanunu iyice bellememiz lâzımdır. Evvelce bazı hükümlerini hulâsa ettiğimiz kanunu bu noktadan, aynen dercetmeyi faydalı buluyoruz:

Madde 1 — Yurdda hava taarruzlarına karşı korunmak ve bu taarruzların tesirini azaltmak maksadiyle halk ve resmî, millî, hususî teşekküller bu kanuna ve nizamnamelerine göre koruma tedbirleri almağa ve teşkilât vücude getirmeğe mecburdurlar.

Madde 2 — Şehir ve kasabaların siyasî, sınaî, harsî, ekonomik, maddî, manevî ve askerî bakımdan ehemmiyetlerinin derecesine, mevki ve vaziyetlerine ve nüfus kesafetlerine göre korunma mecburiyetlerinin dereceleri dahiliye vekâletile ve âmme hizmetine mahsus resmî müessese ve teşekküllerden hangilerine tâbi tutulacakları ve mecburiyetlerinin dereceleri ilgili vekâletlerle anlaşarak hava müdafaa genel komutanlığınca tesbit olunur.

Madde 3 — Vekâletler ve umumî muvazeneye dahil daire ve müesseseler hava müdafaa komutanlığile anlaşarak tesbit edecekleri korunma plânlarının tatbiki için senelere taksim edilmiş bir esasa göre bütçelerine hava korunması için tahsisat koyarlar.

Madde 4 — Muvazenei umumiyeye dahil veya mülhak ve hususî bütçelerle idare olunan dairelerle sermayesi devlete ait bulunan resmî teşekküller ve müesseseler her sene bütçelerine koyacakları havaya karşı passif korunma tahsisatının derecesine göre, yapılacak nizamnamelerine tevfikan bütün memlekete şamil umumî yahut yalnız kendi müessese ve teşekküllerine mahsus hususî havaya karşı passif korunma teşekküllerini yapmak ve tedbirlerini almak ve teftiş ettirmekle mükelleftirler. Bunun için vekâlet seferberlik müdürlüklerinde lüzumu kadar mütehassıs istihdam edilir. Seferberlik büro teşkilâtına malik olmıyan daire ve müesseseler hava Genel komutanlığı ile anlaşarak icap eden tedbirleri alırlar. Hususî idare ve belediyelerin bu maksatla bütçelerine koyacakları para miktarı dahiliye vekâletiyle anlaşarak tesbit olunur.

Madde 5 — Hava müdafaa genel komutanlığı ile anlaşmak suretiyle dahiliye vekâletince tâyin edilen esaslar dairesinde valiler, vilâyetleri dahilinde passif korunma plânlarını ve talimatlarını ihzar ve nizamnamelerine göre passif korunma tesisat, teşkilât, vasıta ve tedbirlerini tahakkuk ettirmekle mükelleftirler. Valiler, dördüncü maddede yazılı müessese ve teşekküller üzerinde teftiş hakkını haizdirler.

Madde 6 — Yapılarda, hava korunma bakımından yapı şartları ve korunma tesis vasıtaları bir nizamname ile tesbit olunur Hususî binalardan hangilerinin bu nizamname hükümlerine tâbi tutulacakları, mahalli hava korunma plânlarında tayin olunur Resmî binalarda, hava korunma bakımından yapı şartları, bu kanunun 2 inci maddesi hükmüne göre tesbit olunur

Madde 7 — 15 yaşını bitiren ve 60 yaşını ikmal etmiyen bütün yurdaşlar, nizamnamelerine göre hava ya karşı korunma bilgisini edinmek ve icap eden tedbirleri almakla mükelleftirler

Bu maddede sözü geçen yurdaşlar, yılda en çok otuz saat ders ve talim görmek mecburiyetindedirler.

Madde 8 — Havaya karşı passif korunma mecburiyetine tâbi tutulacak şehir ve kasabalarda ve resmî ve hususî müessese ve fabrikalar da passif korunma teşekkülleri için lüzumu olan mütehassıs ve yardımcı şahıslar askerî hizmetlerle ilgili olmıyanlardan hazarda seçilir.. Bu mütehassıs ve yardımcıların yedişme hususunda tâbi olacakları çalışma müddetleri senede otuz saati geçmemek üzere nizamnamesinde tesbit olunur. Bu mükellefiyetten kimlerin istisna edileceği ve mükellefiyete tâbi olanlar için müaccelîyet ve tazminat keyfiyeti nizamnamesine tevfikan tesbit olunur.

Madde 9 — Şehir ve kasabaların nüfusuna göre, nüfusun 5-1000: 15-1000 i kadar müthassıs ve yardımcı eşhas, teşekküllere ayrılabilir.

Madde 10 — Her hususî müessese veye teşekkülde ve her havaya karşı passif korunmada vazife alacaklar, mahallî korunma teşkilâtı tarafından tesbit olunur.

Madde 11 — Havaya karşı korunma için yapılacak tatbikat ve manevralar da bu kanunun ve nizmnamelerinin hükümlerine uygun olarak hava müdafaa genel komutanlığı ve valiler tarafından verilecek emirlerin bütün devlet teşekkülleri ve halk tarafından (yabancılar dahil) yapılması mecburidir.

Madde 12 — Bu kanun hükümlerinin tatbik şekilleri yapılacak nizamnamelerde gösterilir.

Madde 13 — Passif hava korunma teşekküllerine dahil olu ta bu kanunun hükümlerine aykırı fiil ve hareketlerine teşekküllerde deruhte ettikleri vazife dolayısiyle muttali olduğu halde salâhiyetli mercie haber vermiyenler 5 liradan 50 liraya kadar ağır para cezasiyle celandırıdır.

Madde 14 — Passif hava korunma teşekküllerinde kendisine verilen vazifeyi makbul ve mazerete müstenit olmaksızın yapmıyanlar on beş günden altı aya kadar hapisle cezalandırılırlar.

Madde 15 — Kendisine tevdi edilmiş olan passif hava korunmasına mahsus her nevi eşyayı temellük edenler bir seneden üç seneye ve bunları kasten tahrip ve imha eden ler adtı aydan iki seneye ve bu eşyanın iyi muhafazasına dikkat etmiyerek herhangi bir suretle ziyanına veya istifade edilemiyecek bir hale gelmesine sebebiyet verenler veya bu eşyayı tahsis olundukları maksat dışında kullananlar bir aydan üç aya kadar hapis cezasiyle cezalandırılırlar.

Madde 16 — Passif hava korunma teşekküllerine daihl olup da teşekkülde deruhte ettiği vazife dolayısiyle muttali olduğu ifşaatında zarar umulan sırları ifşa edenler, Türk ceza kanununun 198 inci maddesine göre cezalandırılırlar.

Madde 17 — Passif hava korunmasına mahsus olan veya bu işe yarıyan tesisatı kasten tahrip edenler veya hasara uğratanlar iki seneden 8 seneye kadar ağır hapisle cezalandırılırlar. Eğer bu zararlar failin ihmaliyle vukua gelirse ceza 6 aydan 3 seneye kadar hapistir.

Madde 18 — Passif hava korunma teşkilâtı tarafından emredilmiş talimlere veya toplantılara iştirak etmemeğe veya emrolunmuş tedbirleri almamağa halkı teşvik edenler üç aydan bir seneya kadar hapis cezasiyle mahkûm edilirler.

Eğer bu yüzden talim ve toplantılar veya alınması emrolunmuş tedbirler akim kalırsa hükmedilecek ceza bir seneden üç seneye kadar hapistir.

Madde 19 — Passif hava korunma vaziyeti itibariyle halkı telâş ve heyecana düşürecek veya yanlış tedbirler almıya veya tedbir almamıya sevk etmek suretiyle tehlikeye maruz kılacak şekilde kasten asılsız veya mübalâğalı haberler yayanlar veya nakledenler 3 aydan bir seneye kadar hapisle cezalandırılırlar.

Madde 20 — Passif hava korunma kanunu ve nizamnameleri hükümlerine göre yapılması ilân olunan tedbirlere riayet etmiyenler hakkında vilâyet idaresi kanununun 68 inci maddesi hükmü tatbik olunur.

Madde 21 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren 6 ay sonra mer'îdir. 1

Madde 22 — Bu kanunun tatbikine İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

1 - 7 - 1938

Elmahruse yatı

(Baştarafı 1 nci sayfada)

ler polis müdürünün motoriyle, deniz kumandanı ve mihmandarlarla diğer bir kısım gazeteciler de deniz kumandanlığı motöriyle yata gitmişlerdir.

Yat mürettebatı istakbale gelen zevata selâm resmini ifa etmişlerdir.

İstikbale gelenler yatın salonuna alınmışlardır. Burada beş dakika kadar istirahati müteakip Elmahruse kumandanı Mahmut Hamza paşa salona girmiş, Mısır sefiri tarafından birer birer takdim edilen istkbalcilerin ellerini sıkmıştır. Müteakiben gazetecilerden başka diğer zevat kumandanla yatın üst kat salonuna çıkmışlardır.

Yat zabıtanından birinin anlattığına göre Elmahruse yatına şimdiye kadar hiç bir gazeteci girmemiştir.

Misafir kumandan dün saat 18 de yattan ayrılarak evvelâ valiyi, sonra İstanbul ve sonra da deniz kumandanlarını makamlarında ziyaret etmiştir.

Vli ve belediye reisi Muhittin Üstündağ bugün Mahmut Hamza paşa şrefine Trabya Tokatlıyan otelinde bir ziyafet verecektir. Mısır sefiri de gene bugün misafir paşa şerefine bir akşam ziyafeti verecektir.

Vali ve belediye reisi Muhittin dün sergiyi gezmişlerdir.

Mısır Kralı Majeste Faruk'un Elmahruse ile yapacağı seyahatte ilk önce Türkiyeye gelmesi kuvvetle muhtemeldir.

Sovyetlerle Japonlar

(Baştarafı 1 nci sayfada)

çekerler, sanıldığına göre, Mançu askerlerini kaldırdıktan sonra çekilip gitmişlerdir.

Tokyo, 27 (A.A.) — Bu akşam üzeri Japon hariciye nezareti tarafından neşredilen resmî bir tebliğ Japon hükûmetinin Mançu — Sovyet hududunun ezcümle sark mıntakasında Khanka nehri ile Tiumen nehri arasında katî olarak çizilmesine büyük ehemmiyet atfettiğini, bildirmektedir.

Yüz liralık kâğıtlar

Ankara, 27 (A.A.) — Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından: 1 Mart 938 tarihinde tamim edildiği veçhile yeni harfli banknotlarla tebdilen tedavülden çekilmekte olan yüz liralık eski harfli banknotların tedavül mecburiyeti 1 ağustos 938 de bitecektir. Bu tarihten sonra eski harfli yüzlükler 9 sene 6 ay müddetle yalnız Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası gişelerinde tebdile kabul olunacağını sayın yurttaşlara tekrar bildiririz.

POLİSTE:

Şişlide yangın

Dün sabah Şişlide Güneş mensucat fabrikasının arka kısmındaki çuvallar tutuşmuş, itfaiye tarafından söndürülmüştür. Fabrikanın 100 bin liraya sigortalı olduğu anlaşıldığından yangının nasıl çıktığı hakkında takibat yapılmaktadır.

Tramvaydan düştü

Hamit adındaki vatmanın idaresindeki tramvaya dün Divanyolunda hüviyeti meçhul bir adam atlamış, fakat müvazenesini gaybedebek yere düşmüş, ve ağırca yaralanmıştır. 60 yaşlarındaki yaralı hastahaneye kaldırıldıktan bir müddet sonra ölmüştür.

Tren altında ölüm

Evvelki gece Haydarpaşada feci bir kaza olmuş ve bir adam tren altında can vermiştir.

Adapazarlı 25 yaşlarında Osman adında biri, gar geçidi kapalı olduğu halde ve hat bekçilerinin mümanaatine rağmen karşıdan karşıya geçmek istemiş ve bu sırada gara girmekte olan Diyarıbakır — Adana — Haydarpaşa treninin altında kalmıştır.

Tren derhal durmuş ve ilk tahkikat yapılıncaya kadar olduğu yerde kalmış ve yolcularını oraya indirmiştir. Hâdise hakkında yapılan tahkikat kazazedenin dikkatsizlik neticesinde kendi ölümüne sebebiyet verdiğini göstermektedir.

SİNEMA

Daniyel analık oldu

Mişelin Şeyvel, Daniyel Loder, Daniyel Daryu ve Jan Loder

Danyl Daryo geçen gün, küçük bir yavrunun vaftizini yaparak analığı olmuştur. Bu bacaksız Mişelin Şeyrel ile Jön Loder'in kızlarıdır ve yeni doğan bu artist yavrusunun ismi de Danyel Loder olmuştur.

Büyük mükâfat

Sinema yıldızları içinde sanatını halka takdir ettiren ve bu suretle büyük para kazananlar olduğu gibi halka pek tanıttıramayıp da hakikaten sanatkâr olanlar da eksik değldir.

İşte bunlardan biri: Gizel Previl'dir. Bu genç ve güzel Fransız kızı bir kaç film çevirmiş olmakla beraber hünerini asıl sol zamanda Rejan mükâfatını elde etmekle isbat etmiştir.

Bu mükâfat senede bir defa büyük bir heyet huzurunda yaplan imtihanlarla verilir. Senenin en yüksek kadın ve erkek sanatkârlarına ayrılır. Bu sene kadınlardan Griel Prinel kazandı. Fakat Gizel Berlin tarafından angaje edildiği için Berline gidiyor. Orada Tabaren ve Kalb kadını filmlerini çevirecektir.

Gizel Previl

Sıra Tramvay Tünel Şirketine geldi

Elektrik, Tramvay ve Tünel Belediyeye verilecek

(Baştarafı 1 nci sayfada)

proje hazırlanmaktadır. Nafıa vekâleti projenin hazırlanması esnasında İstanbul belediyesinin bu hususta göndermiş olduğu malûmattan istifade etmektedir.

Bundan bir müddet evvel İstanbul vali ve belediye reisi Muhittin Üstündağ Avrupanın birçok şehirlerinde olduğu gibi İstanbulda da elektrik, tramvay, tünel işletmelerinin belediyeye verilmesini Nafıa Vekâletinden istemişti. Bu hususta tetkikat yapan Nafıa Vekâleti her üç işletmenin İstanbul belediyesi tarafından işletilmesinin muvafık olacağı kanaatine varmıştır. Elektrik şirketinden sonra tramvay ve tünel şirketlrinin de devir ve teslim muameleleri ikmal olunduktan bir müddet sonra her üç şirketin işletmesi belediyeye devredilecektir.

İstanbul belediyesi bu hususstaki hazırlıklara şimdiden başlamıştır. Belediye bütçesinin varidat kısmına her sene üç milyon lira ilâve edecek olan bu üç işletmenin İstanbulun ihtiyaçlarına göre ıslah edilmesi için bir proje hazırlanmaktadır.

bildirmiştir. Müzakerelerin eylûle kadar bitirilmesi pek muhtemel görünmektedir.

1 temmuzdan itibaren Nafıa Vekâleti emrine verilmiş bulunan elektrik işletmesinin İstanbulun ihtiyaçlarına göre ıslah edilmesi için Nafıa Vekâleti tarafından bir

İki Almanı öldüren Çek polisinin muhakemesi

Piezen, 27 (A.A.) — Alman hududu civarında Frankesbad yolunda Alman Südet motosikletçisine ateş ederek öldüren polis memurunun burada muhakemesine başlanmakta ve bu muhakeme, gerek Çekoslovak mahfillerinde gerek Südet Alman mahfillerinde büyük alâka uyandırmaktadır.

İthamname, hadisenin cereyan ettiği şeraiti yeniden bildirmektedir. Polis memuru, motosikletlere gerek Çekçe gerek Almanca durmalarını emretmiştir. Hâdise gece yarısından sonra saat 3,15 te cereyan eylemiştir. Motosikletler ilerlemişler, memur da ateş etmiştir. İthamname, polis memurunun merbut bulunduğu müfrezenin, Frankesbad yolunu kontrol altında bulundurmak, nakil vasıtalarını durdurmak ve emre itaat olunmadığı takdirde silâh istimal etmek emrini almış olduğunu tasrih eylemektedir.

Müddeiumumî, maznunun, bütün ihtiyat tedbirlerini almadan hareket ettiği kanaatindedir.

Polis memuru, suçlu olduğunu tamamiyle reddeylemektedir.

Muhakeme safalarını takip etmek üzere Piezene birçok Alman gazetecileri gelmiştir.

İngilterenin tavassutn

Prağ, 27 (A.A.) — Henlayn taraftarı mebuslardan Kunt, İngiliz sefirini ziyaret ederek Südetlerin noktai nazarlarını Lord Runciman,a izah etmeğe amade olduklarını bildirmiştir.

Avrupaya hizmet

Paris, 27 (A.A.) — Gazetelerin mutalâarı, B. Çamberlaynın dün avam kamarasında irad etmiş olduğu nutuk hakkındadır.

Figaro gazetesi yazıyor:

"İngilizler, Lord Rüncimanı fırkalar arasında hakikî bir itilâf zemini bulmak maksadiyle Prağa göndermek suretiyle hayırhahane tavassutlarını teklif için tam zamanında işe karışmağa karar vermişlerdir.

İngiltere, merkezî Avrupaya karşı takip etmekte olduğu hattı harekete de dikkate şayan bir değişikliği tazammun eden bu teşebbüste bulunmak suretiyle bütün Avrupaya bir hizmette bulunmuştur.

"Lö Jur,, yazıyor:

"İngiltere hükûmetinin Prağ hükümetine tekliflerde bulunmadan evvel lord Halifaks vasıtasiyle Paris kabinesinin mütalâasını istimraç etmiş ve Lordun bu hususta bilhassa B. Bone ile görüşmüş olduğu temin edilmektedir. B. Çamberlaynın nutku bu iddianın isabetini göstermektedir. İngiltere kral ve kraliçesinin Büyük Britanya ile Fransa arasındaki sıkı itilâfı tahtim eden seyahatlerinin ferdasında İngiltere hariciye nazırının yalnız başına Çekoslovakya nezdinde bir teşebbüsünde bulunmasından başka insanı şaşırtacak bir şey olamazdı. B. Hodzanın Lord Runcimanın kendi yanında müşahir ve mütevassıt olarak bulunmasını kabul etmesi keyfiyeti kendisinin hüsnü niyetine bir delil teşkil etmektedir. ,,

Popüler, diyor ki:

"Çek hükûmeti, pek âkilâne bir surette hareket ederek bir nasıh kabul etmek suretiyle nasihın vereceği nasihatleri kabulden imtinaı çok müşkül kılmış olduğunu gizlemek lâzımdır. Çekoslovakyanın mukadderatı ve birçok bakımdan Avrupanın mukadderatı bu veçhile bir tek adamın takdirine bırakılmış oluyor. Bu, çok ciddî bir vaziyettir.

Fakat Fransanın Lord Runcimanın bitaraflığından iştibat etmesi için hiç bir sebep yoktur. Fransa, Lord Rüncimanın bu memuriyetinden şimdiki halde iki netice elde etmek istemektedir. Ve bu neticelerin elde edilmesi onu bahtiyar edecektir:

İngiltere tarafından deruhte edilmiş olan vesayet, icabında kefalet ve zıman demek olacak ve muslihane uzlaşma ihtimalleri artacak, daha doğrusu şiddete müracaat ihtimalleri bertaraf edilmiş bulunacaktır.

Orta tedrisat işleri

İstanbul Kültür Direktörü Tevfik Kut dün İstanbul vali ve belediye reisi Muhittin Üstündağı ziyaret ederek İstanbulun orta tedrisat işleri üzerinde bir saattan fazla görüşmüş, kendisine izahat vermiştir.

Bir kız az daka yanacaktı

Kadıköyünde Kurbağalı derede Adalet sokağında 29 numaralı evde oturan İbrahimin kızı 16 yaşında Melâhat, mangal yanarken sıçrıyan kıvılcımlardan etekleri tutuşmuş ve kızcağız evde yalnız olduğu için elbiseleri tamamen yanarak baygın bir halde yere yuvarlanmış ve bir müddet sonra komşular tarafından imdat otomobiliyle hastahaneye kaldırılmıştır.

YENİ SABAH

Yerli Mallar Sergisinde İngiliz kumaşı!

Karaköy palasta üçüncü katta 8-9 numarada Hasan ismile bize verilen malumata göre Yerli Mallar Sergisinde İngiliz malı da satılıyor! Bunu anlıyamadık, fakat kariimizin izahından anlaşılıyor ki kendisi bir paviyona müracaat etmiş ve emprime istemiştir. Gösterilen kumaşın pahalı olduğunu söyleyince, cevap olarak:

— Ne yapalım, İngiliz malıdır! Denilmiştir.

Yerli Mallar Sergisinde İngiliz kumaşı?!... Şaşılacak şey, değil mi?

"— Evet kardeşim, doktorun tavsiyesi üzerine her gün 3 defa dişlerimi

RADYOLİN

diş macunile fırçalamağa başladıktan sonra diş etlerimdeki iltihaplarla agzım daki fena koku tamamen geçti. Zararlı salyalar da durduğu için midem düzeldi, iştiham açıldı. Dişlerim eski parlaklığını tekrar kazandı.

Siz de her yemekten sonra

RADYOLİN

Nafıa vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş:

1 — Nazillide Çürüksudan Sarayköy ovasının sulanması için açılacak kanal ve sınaî imalât, keşif bedeli "400.008,, dört yüz bin sekiz liradır.

2 — Eksiltme 6 - 8 - 938 tarihine rastlıyan cumartesi günü saat 12 de Nafıa Vekâleti sular umum müdürlüğü su eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

3 — İstekliler eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, fennî şartname ve projeleri 20 lira mukabilinde sular umum müdürlüğünden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 19.750 lira 32 kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve 70.000 liralık Nafıa su işlerini taahhüt edip muvaffakiyetle bitirdiğine ve bu kabil nafıa işlerini başarmakta fennî kabiliyeti olduğuna dair nafıa vekâletinden alınmış müteahhitlik vesikası ibraz etmesi, isteklilerin teklif mektuplarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar sular umum müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (2473) (4557)

30 Temmuz **13 üncü yıldönümü** Cumartesi akşamı

Büyükdere Beyaz Park yüzme havuzunda

Münir Nurettin konseri

Beyaz Parkın 13 üncü yıldönümü münasebetile sureti mahsusada hazırlanan konseri sabaha kadar eğlenceler ve numaralarla dolu muhteşem bir KIR BALOSU takip edecektir.

Duhuliye serbesttir

Marangozlar ve inşaat mühendislerine müjde
Son sistem makinelerile ve yegâne Türk mütehassıslarımızın gayretile imâl edilen
Kuru Kontraplak

çarpılma ve çatlama gibi hiç bir arıza göstermeyen yegâne kontraplaktır. Makinalarımız her nevî ağaçtan kontraplak imâl etmekte olduğundan Kızıl, Kayın, Kestane ve Ihlamur ağaçlarından kontraplaklar bulunur, ve kontraplaklarımızı daima zımparalı bulacaksınız.

Kurt Markalı Kontraplak arayınız; çünkü menfaatınız iktizasındandır.

Satış yeri:

İstanbul Tahtakale Balkapan han caddesi No: 17 Hasan Ali Galip ticarethanesi.
İstanbul Yüksekkaldırımda 68 numarada Hasan ve Ali Galip Ticarethanesi
Tahtakalede Baltacı han ağzında
Ankara Niyazi Kırman ve ortağı Anafartalar caddesi
» Yasef Bonomo Anafartalar caddesi
İzmir İhsan Kayın ve Nejat Tezol
Balıkesir Hilmi Çakır Yeşil cami civarında
Bursa Keresteci İsa Süleyman Niyazi ve İbrahim Hilmi Ticarethanesi
Ayvalık Hüsnü Rıfkı ticarethanesi
Kastamonu Emin Bey Ticarethanesi
UMUMÎ SATIŞ YERİ: İstanbul Tahtakale Baltacı Han No, 19 Telefon: 22985 Telgraf: Kâgıtcı

RADYO

İstanbul Radyosu

28 - Temmuz - 938 - Perşembe

Öğle neşriyatı: 14.30 Plâkla Türk musikisi, 14.50 Havadis, 15.05 Plâkla Türk musikisi, 15.30 Muhtelif plâk neşriyatı, 16.00 SON.

Akşam neşriyatı: 18.30 Hafif müzik: Tepebaşı belediye bahçesinden naklen, 19.15 Spor musahabeleri: Eşref Şefik tarafından, 19.55 Borsa haberleri, 20.00 Grenviç rasathanesinden naklen saat ayarı, Sadi Hoşses ve arkadaşları tarafından Türk musikisi (Suzinak, Karciar), 2:.40 Hava raporu, 20.48 Ömer Rıza Doğrul tarafından arapça söylev, 21.00 Saat ayarı: Orkestra:

1 — Tomas — Reymond.
2 — Lehar — İdeal gatın vals.
3 — Glinka — Eleji.

21.30 Semahat Özdenses ve arkadaşları tarafından Türk musikisi (Hüzzam, Nahavent, Hicaz), 22.10 Konser: Novotniden naklen Orkestra M. Kemal Akel idaresinde.

1 — Orkestra: Skizen avus ruslant potpurri — O Fetras —
2 — Şarkı: Tenor Bakeas.
3 — Orkestra: Bersöz, Joslin.
4 — Şarkı: Bariton Yunka.
5 — La serenad vals espanyol O Fetras.

22.50 Son haberler ve ertesi günün proğramı, 23.00 Saat ayarı: SON.

Ankara radyosu

28. Temmuz. 1938. Perşembe. Proğramı

Öğle neşriyatı: 14.30 Karışık plâk neşriyatı, 14.50 Plâkla Türk musikisi ve halk şarkıları, 15.15 Ajans haberleri.

Akşam neşriyatı: 18.30 Karışık plâk neşriyatı, 19.15 Türk musikisi ve halk şarkıları (Makbule), 20.00 Saat ayarı ve arapça neşriyat, 20.15 Radyofonik temsil (Gençler gurubu tarafından), 21.00 Şan plâkları, 21.15 Stüdyo Salon Orkestrası:

1 — Leuschaer: Der Pröhliche Wald.
2 — Bust: Schwabenmödel.
3 — Joe Rixner: Kinderraun.
4 — Paul Prsil: Sing, sing, Vöglesin.
5 —Herbert F. Hennig: Kleine Bo - nanze.

22.00 Ajans haberleri ve SON.

Sahibi: Ahmet Cemalettin SARAÇOĞLU
Neşriyat müdürü: Macit ÇETİN Basıldığı yer: Matbaai Ebüzziya

Doktor Şükrü Fazıl İlkel
Doğum ve Kadın Hastalıkları Mütehassısı
Sirkeci: Muradiye caddesi No: 35
Pazardan maada her gün sabahtan akşama kadar hastalarını kabul eder.
Telefon: 21503

DOKTOR
Besim Ruşen
KANATLI
Cerrahpaşa Hastahanesi Dahiliye Mütehassısı
Hergün öğleden sonra hastalarını kabul eder.
Çarçıkapı Tramvay durağı Ahunbey apartmanı No. 2

Fennî Sünnetçi
Emin Fidan
Kabine: Beşiktaş Erip apartıman
Tel: 44395, Ev Suadiye istasyon yanı
Ücreti, herkes kudretine göre verir.

Zührevî ve cilt hastalıkları
Hayrı Ömer
Öğleden sonra Beyoğlu Ağacami çarşısında No. 33 Telefon:41358

Ege Tiyatrosu temsilleri
Nurettin Gençdur ve arkadaşları
28 temmuz Perşembe akşamı
Büyükdere Aile Bahçesinde
Bir Donanma Gecesi
Sabriye Toksesin kıymetli konseri

Doktor Feyzi Ahmed
Deniz hastahanesi Cilt ve Zührevî hastalıklarımutahassıs
Ankara Caddesinde: Hergün öğleden sonra Telefon: 23899

ÇEKLER

	Kapanış
Londra	6.20
Nev-york	125.835
Paris	3.4825
Milano	6.625
Cenevre	28.8375
Amsterd	69.24
Berlin	60.5925
Brüksel	21.30
Atina	1.14
Sofya	1.5375
Prag	4.37
Madrid	6.20
Varşova	23.7325
Budapeşte	24.92
Bükreş	0.9375
Belgrad	2.87
Yokohama	36.37
Stokholm	31.965
Moskova	23.7875
Viyana	—

SAN'ATIN BİR HARİKASI

POLYDOR ŞİRKETİNİN
Sureti mahsusada Almanyada imal ettirdiği
300 DEFA ÇALMAKLA BOZULMIYAN
Türkçe Plâkların birinci serisi geldi

Her ince ruhu heyecana getirecek mevsimin an güzel ve en cazip şarkıları.

POLYDOR

Gramofon Plâklarında Bulacaksınız.
Memleketimizin tanınmış bestekârlarından Mustafa Nafiz İrmak ve muganniye Fahriye Öz Ses'in:
No. 8008 SENİ BEN NASIL SEVDİM (Hüzzam şarkı)
GEÇEN AKŞAM BANA SÖZ VERDİDE (Hicaz şarkı)
Bütün Bayilerden israrla isteyiniz.

Sıhhî Müesseseler arttırma ve eksiltme komisyonundan:

Cinsi	Miktarı	Muhammen Fiat	Muvakkat Teminat	Eksiltme Şekli	Eksiltme Gün	Eksiltme Saat
Çorap	5766 çift	30 k.	214.69	Açık	3-3-938	10.30
Mendil	3832 adet	15 k.				
Gravat	1860 „	30 k.	„	„	„	„ 11
Patiska	3500 metre	57 k.	304.50	Açık	3-8-938	
Amerikanbezi	3500 „	59 k.				
Paltoluk kumaş	1100 „	460 k.	379.50	Kapalı	3-8-938	11.30

İstanbul Leylî Tıp talebe yurdu için mevcut şartname ve numuneleri gibi yukarda cins ve miktarları yazılı altı kalem eşya eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme Cağaloğlunda İstanbul Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğü binasındaki komisyonda yapılacaktır.

2 — Alınacak eşyanın cins miktar, muhammen fiat, Muvakkat teminat, eksiltme şekli gün ve saatleri yukarıya yazılmıştır.

3 —İsteklilerin carî seneye ait ticaret odası vesikası ve 2490 sayılı kanunda yazılı belgeler ve bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya banka mektuplarını belli gün ve saatta komisyona vermeleri.

4 — İstekliler Çemberlitaş civarında Fuatpaşa türbesi karşısında Leylî tıp tabele yurdu merkezinden şartname ve nümuneleri görebilir ve alabilirler.

5 — İstekliler kumaşa teklif edecekleri fiatları hem rakkam ve hem de yazı ile yazarak ve zarfın üzerini mühürliyerek ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (4446)

ALBAYRAK MUSTAFA NEZİH ÇAYI

BULMACA

Bugünkü bulmaca

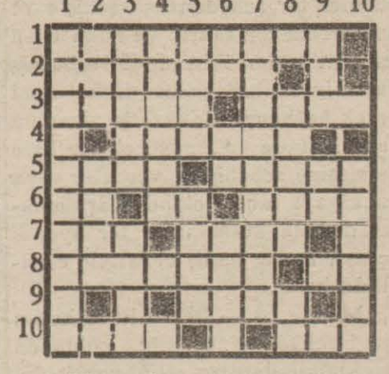

Sağdan sola:

1 — Bir böcek, 2 — İşareti, 3 — temiz, hasım cihazlarından biri, 4 — Birdağ. 5 — Geminin istikameti, insanın freni, 6 — Notta bir ses, sene. 7 — Duvarda üstüne eşya konur, kesif. 8 — Aklını başına al!, İplik yapmağa mahsus âlet. 9 — Tohum serpen. 10 — Kâinat, dünya.

Yukarıdan aşağı:

1 — Bir hayvan, Hint prensleri. 2 — En iyi, odunun yandığı yer. 3 — Yorgunların aradığı, bakaye. 4 — Deniz kumandanı, 5 — Sonuna (ce) gelirse eski çarşam, ana, baba ve çoruklara. 6 — Bir hayvan, eski alfabede bir harfin okunuşu, fiyaka. 7 — Deller hastahanesi. 8 — Büyüğünü dinlemek, işaret nidası. 9 — Arka, sonuna (z) gelirse bacağın kısmı. 10 — Bir renk göz.

Dr. Hafız Cemal
(LOKMAN HEKİM)
Dahiliye Mütehassısı

Pazardan başka günlerde öğleden soura saat (2.5 tan 6 ya) kadar İstanbul Divanyolunda (104 numaralı hususî kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabah «9.5 - 12» hakikî fıkaraya mahsustur. Muayenehane ve ev telefon: 22398 - 21044.

YEŞİL KUMLU ADA

YAZAN: T. Vallerey Tefrika No. 38

vaffak olamadığım nidayı hayretimden ürkmüş gibi bir kere tos geri etti ve vızıltı kesildi. Sonra çok ağır bir cısmın bir göle düşmesini andıran bir ses işittim ve yeniden her şey sükûta daldı.

Arkadaşlarıma seslenerek kendilerini çağırdım ve ben ileriye atıldım.

Arkadaşlarım koşarak bana yetişmeğe uğraşırlarken ben daha ilerlemek istedim lâkın amudî bir kaya duvariyle karşılaştım. Bu kayalık duvarın önünde bir civa gölcüğü vardı ve bu gölcüğün sathı, sanki içine bir şey düşmüş gibi elan durgunlaşmamıştı.

Profesör Jakobsonun kolunu yakaladım ve elimle civa gölcüğünü işaret ederek:

— Hayvan gözlerinizle gördüğüne daldı!.. Diye haykırdım.

— Hayvanı gözlerinizle grdünüz mü?

— Gördüm. Işığı görünce korktu kaçtı ve bu gölcüğe daldı.

Denil Altı Yolu

Hepimiz artık durgunlaşan sathı üzerinde hayallerimizi aksettiren bu civa gölü önünde dolaşıyorduk. Astrid civa tabakasının üzerine iğilmiş ve tıpkı bir aynada aksini seyreder gibi gülerek kendine bakıyor, sarışın büklelerini düzeltiyordu.

Profesör Jakobsona gelince o bize dehlişin yolunu kapayan dik granit duvardan gözlerini ayırmıyordu. Hattâ bir aralık kendi kendine şöyle homurdandığını işittim:

— Biz buraya civa aramaya gelmedik ki... Sonra civaya dalan bu hayvan da nasıl bir şey?....

Astrid babasının homurtularına bir cevap olmak üzere:

— Acaba, dedi, biraz beklesek olmaz mı? Hayvan belki nefes almak için civanın sathına çıkmaya mecbur kalır da kendisini görürüz.

Profesör Jakobson kızının sözlerini işitmemiş gibi:

— Bütün bunlar akla sığar şeyler değil! Diye söylendi, şayet vızıltıyı bizzat işitmemiş olsaydım Mösyö Dubreuil'in bir hayal görmüş olduğuna hükmederdim. Nasıl bir hayvan bu mösyö Dubreuil?..

— Ben de pek iyi göremedim amma iri gövdeli bir kaç çift ayaklı bir mahlûktu. Böcek azmanı birşey... Bana kanatlarını sallıyormuşgibi geldi amma bundan pek emin değilim. Çünkü söylemiş olduğum gibi ben de bu acaip mahlûkla birdenbire karşılaşınca şaşırdım doğrusu.

— Vücutça ne irilikte idi?...

— Deve kuşu cesametinde vardı...

— Gözlerini gördünüz mü?

—Hayır teferrüata dikkat edebilecek vakit bulamadım.

Burada Mösyö Prospero lakırdıya karışarak:

— Şayet, dedi, bu hayvan bir böcek azmanı ise her halde bizim bilmediğimiz neviden bir mahlûk olacak. Profesör Jakobson başını salladı ve:

— Evet, dedi, meçhul bir hayvan karşısında bulunduğumuz muhakkak. Hele civaya dalması gösteriyor ki bu mahlûkun kudretli ayakları olduğunu ispat eder. Çünkü civanın kesafeti suyun kesafetinden (13) defa daha fazla olduğundan bu hayvanın kuvvetli ayaklarının yardımiyle civa içinde yürüyüp luvarın altından geçtikten sonra dehlizin daha ilerisinde bir yerde, tabiî sudan çıkıyormuş gibi, civadan çıkacağı muhakkaktır. Demek oluyor ki bu gölcükteki civayı bir tulumba ile dışarıya basabilirsek biz de dehlizde ilerlemeğe devam edebiliriz.

— Haklısınız Profesör, dedim, civa dehlizin bir kısmını doldurmuş.

Mösyö Prospero da dedi ki:

— Benim hayretimi mucip olan iki nokta var: Birisi duvarda Leonald Hanri'nin isminin harflerine henüz tesadüf etmemiş olmamız, ikincisi böcek azmanı bir mahlûkun her türlü gıda maddelerinden mahrum olan bu tahtezzemin mağarada ne yiyip ne içtiğidir.

İtalyana Profesör Jakobson cevap verdi:

— Evet, Leonald Hanri bu duvarlara ismini hâk etmeğe lüzum görmemiş, çünkü kendisi bu dehlizden geçtiği zaman civa henüz buralarını istilâ etmiş değildi ve yol açıktı. Böcek azmanı meçhul hayvanın ne yiyip ne içtiğine gelince belki de bu hayvan dehlizin daha ilerisinde mevcut bir takım yosunlarla, kabuklu deniz hayvanları bakayasiyle gıdasını temin ediyor. Hiç şüphe yok ki tabiatin bir çok sırları vardır. Bunların henüz beşerin bilgileri lâyışiyle kavrayamıyor...

Avdet yolunu tutarak ve bilhâdise mağaranın kapısına kadar geldik. Ancak kırmızı kumlu adanın temiz havasına kavuştuğumuz zaman bize öyle geldiki saatlerce bir rüya yaşadık ve vine saatlerce bir uçurumun büyülü derinliklerinde vakit geçirdik.

O gece tabii hepimiz ölü gibi yattık ve deliksiz bir uyku uyuduk. Ertesi sabah Profesör Jakobsona dedim ki:

— Bu adada artık yapacak fazla bir işimiz kalmadı. Binaenaleyh gidip bir kere de Yeşil Kumlu adayı görelim:

— Her şeyin vakti var Mösyö Dubreuil. Yeşil Kumlu ada da belki "N" adası gibi bu saatte suların dibine gömülmüştür. Madem ki bugün burada bulunuyoruz buradaki işimizi bitirmeden bir yere ayrılmıyalım ve diğer dehlizleri tetkik edelim.

— Hangi diğer dehlizleri?... Bu adada dün tetkik ettiğimiz dehlizlerden başka dehliz var mı?

(Daha var)